

ROČNÍK II.
NOVEMBER 1939.
ČÍSLO 11.

KRÁĽOVNA MÁJA

Časopis na šírenie úcty
prebl. Panny Márie

Novinové výplatné povolené Riadit. pošt a teleg. v Bratislave, pod čísl. 111.087-III-a 1937.
Podací poštový úrad Ružomberok 1.

**Pri reklamáciách uďte vždy starú adresu s udaním čísla na páske,
novú adresu s presným udaním bydliska, pošty, pol. okresu.**

P O Ď A K O V A N I A .

Nesmierne vďaky vzdávam B. Srdcu Ježišovmu, P. Márii, pomocníci kresťanov a sv. Jozefovi za pomoc v životných ťažkostiach. Nech im je vzdávaná na veky česť a chvála. — Posielam 30. Ks. A. S., D. M.

Na podporu časopisu poslali:

H. J., Ružomberok 20.— Ks. — Daniel Árvay, Zuberec 5.— Ks. — Helena Izakovičová, ako poďakovanie P. Márii, Časť 15.— Ks. — Anna Pekárová, za vyslyšanie prosby 10.— Ks. — Cecilia Horová, N. Leváre 3.— Ks. — **Všetkým Pán Boh zaplať!**

Veřavážení dobrodincovia!

V mene Kráľovnej nebeskej prosíme o láskavú podporu jedného chudobného žiaka, ktorý sa chce venovať a túži po rehoľnom stave. Pretože menovaný žiak nachádza sa v takom chudobnom stave, že nemôže si zadovážiť ani potrebné šatstvo, posteľové perie atď.

Potrebnú látku tiež vďačne prijímeme.

Karitatívna kostolná družina, Hlohovec, Slovensko.

Ingolštadtský sv. Omšový spolok.

Všetkým čitateľom „Kráľovnej Mája“ je známy účel Mariánskeho Ingolštadtského sv. Omšového Spolku. Cieľ tohoto od viac biskupských vrchností odobreného a ku Arcibraterstvu Nepoškrveného Počatia P. Marie v Ríme privteleného spolku, je v prvom rade upomenutie na *nesmiernu cenu* obety sv. Omše, v druhom rade *vzájomné napomáhanie sa* kresťansko-katolíckych veriáckich medzi sebou tým, že *všetci za jedného a jeden za všetkých* dávajú sv. Omšu *raz do roka* obetovať tak, že sa z tejto nekrvavej obety ani zomrelí bývalí spolkoví údovia nevytvárajú, lež účastnými sa stávajú predrahej krvi Krista Spasiteľa i vtedy, keď — ako sa to stáva — z ich rodiny už *nikto na nich nepamätá, alebo pamätat nechce*.

Všetky prihlášky a reklamácie zasielajte na rím.-kat. farský úrad Sv. Mara, okres Liptovský Svätý Mikuláš.

Tento tak živým, ako i zomrelým veriáckim katolíckym spasiteľný a osožný spolok vrelo odporúčame.

Získal si už

**aspoň jedného predplatiteľa
Kráľovnej Mája?**

Kráľovna Mája

Nábožensko-poučný časopis. — S povolením cirkevnej vrchnosti vychádza v Ružomberku v polovici mesiaca. — Majiteľ a vydavateľ „Lev“, kníhtlač. a naklad. spolok úč. spol. — Redakcia: „Kráľovna Mája“, Spišská Kapitula, seminár, okres Levoča. — Administrácia: „Kráľovna Mája“, Ružomberok. — Predplatné pre Slovensko 10.— K, pre cudzinu 20.— K, pre Ameriku 1 dolár. — Číslo šeku 4432 Kráľovna Mája Ružomberok. — So spolupracovníkmi rediguje a zodpovedá: **Oto Holúsek**, špirituál, Spišská Kapitula.

OBSAH:

St. K.: Pomáhajme dušiam v očistci! — Hadri-Drevenický: Novembrové písmo. — Št. R. Garaj: Novembrová úvaha. — Pukanský organista: Očistec ho priviedol do lóna pravej Cirkvi. — M. F. Oravčan: Nezabudni na dušu zomrelého. — T. Lažanský: Ktorý bol za nás bičovaný. — O. Holúsek: Studnica živej vody. — J. M.: Synu, daj mi svoje starosti...! — Ladislav Mikula: Večná túžba. — Pukanský organista: Najkrajší dar. — Kvet zo záhrady svätých. — M. Ch. Malorimská: Jedináčik... — M. Pastorek: Viac súcitnosti! — Pravdy sv. náboženstva v číslaciach. — T. Lažanský: Z lásky k Ukrižovanému. — Neposmievaj sa! — O. Bohdalský: Pre deti. — J. Hudý: V zrkadle matkinho srdca. — Zvesti.

Pomáhajme dušiam v očistci!

Kto by nepomohol bližnému, keď je v biede a sám nemôže si pomôcť? Preto volá o pomoc, až jeho hlas preráža srdce. A týmito nešťastníkmi sú duše v očistci. Preto svätí dušiam v očistci horlivo pomáhajú. Sama kráľovna nebies, Panna Mária, je im tešiteľkou, pomocnicou a matkou. V zjavení riekla svätej Brigite tieto slová: „Ja som matkou všetkých, ktorí sú v očistci. Na moju prímluvu bývajú zmiernené každú hodinu všetky ich utrpenia.“ A svätý Alfonz Ligouri hovorí o nej: „Blahoslavení, tri razy blahoslavení sú služobníci tejto matky, lebo jej ochrana ich sprevádza nielen v tomto živote, ale ide s nimi i za hrob, až do očistca.“

I anjeli pomáhajú dušiam v očistci. Oni neopúšťajú svojich sverencov, keď dokončili šťastne nebezpečný život pod ich ochranou, ale musia činiť ešte pokánie v očistci. Avšak oni sprevádzajú ich i tu svojou láskou. Anjeli navštevujú duše v očistci, zjavujú sa im, tešia ich, a poskytujú im pomoc na zemi tak, že uvádzajú nám na pamäť zomretých a povzbudzujú nás konať za ne modlitby a dobré skutky. O svätej Cecílii z rehole dominikánov čítame, že nikdy nenapila sa toľko, aby uhasila smäd celkom. Vždy odliala niečo z každého nápoja s povzdychom, aby tým uhasila smäd Spasiteľa na kríži. Keď však po smrti bola odsúdená do očistca, zjavil sa hneď za ňou anjel so zlatou nádobou, zalial jej plamene, a voviedol ju do nebeskej radosti.

I svätí boží pomáhajú dušiam v očistci. Tak v pamätných spisoch Baroniových čítame, že svätý Dionýs, Móric a Martin vyslobodili z očistca Dagoberta, ktorý postavil kostoly na česť týchto svätých. A svätý Ján, miláčik Pánov, modlil sa vrúcne k Panne Márii za istú dušu, ktorá tu na zemi bola jej veľkou citeľkou, a Boh ju hneď vyslobodil.

Tak pomáhajú anjeli a svätí dušiam v očistci. A my by sme im nepomáhali? Ó, ako by sme mohli zabudnúť na ne? Veď každý deň máme na očiach znaky, ktoré upamätávajú nás na ne. Tu počujeme umieráčik ako volá: Pamätajte na dušičky! Keď večer zvonja na kľakanie, a my v zbožnej modlitbe sa zamyslíme do tajomstva vtelenia božieho Syna, tu na konci zazvonia malým zvonom, čo značí: Pamätajte na dušičky! A keď po dennej práci ideme spať, to lôžko pripomína nám, že raz ľahneme si naposledy, a k tej myšlienke pripojuje sa iná: Pamätajte na dušičky! V noci trúba hlásnika oznamuje dvanástu. Je to hodina dušičiek: Pamätajte na dušičky! Inokedy vidíme kráčať sprievod s čiernym krížom a v sprievode nesú umrlčiu truhlu. Je to pohreb. Zvony smutne plačú, a to ich srdce volá úpenlive: Tam ďaleko páli oheň a v ňom kvília duše, teda smilujte sa, milí priatelia! Ó, najmä pri každom pohrebe pamätajte na dušičky! A ten cintorín, okolo ktorého vedie nás tak často cesta, či ten nenapomína nás: Pamätajte na dušičky!?

Naše srdce je pohnuté a voláme: budeme pamätať na dušičky! Otázka je: ako môžeme pomáhať dušiam v očistci? Najprv tým, keď poslednú vôľu zomretých verne plníme. Obyčajne prosí umierajúci o modlitbu, o svätú omšu, o nahradenie cudzieho majetku, o dobrý skutok. To všetko zmierňuje trest dušičkám. Ako býva táto prosba umierajúcich vyplnená? Často veľmi nedbale, často celkom nijako. Uvediem len niektorý príklad. Umierajúci otec odovzdával svojmu synovi dom a celý majetok. Žiadal ho, aby dal slúžiť desať svätých omší za spasenie jeho duše. Syn túto prosbu vyplnil už ako starac na smrteľnej posteli. Koľko musel zomretý otec trpieť v očistci pre nedbanlivosť synovu? – Umierajúca zbožná dievka zanechala celý svoj dedičný podiel svojmu bratovi s prosbou, aby jej dal postaviť na hrob znak spasenia, svätý kríž. Avšak ten to nevyplnil. To sú smutné obrázky, ako nedbanlive plníme poslednú vôľu, posledné prosby svojich miláčkov.

Dušičkám pomáhame, keď úctive pochovávame mŕtvych. Mnohí sú radi, keď sa zbavili zomretého. Hoci dobre zaopatril všetky svoje dietky, hoci dal im všetko tak, že nepamätal ani na svoj pohrab, najradšej by ho odniesli do umrlčej komory, ale neučinia to iba pre reči ľudí. Urobia mu pohrab, ale len čo najjednoduchší, aby to menej stálo. Žiadna omša, žiadny kostol; zato však veľká hostina a hádka o dedičstvo.

Dušičkám pomáhame, keď sa za ne modlíme nielen súkromne, ale pamätáme na ne i pri spoločných pobožnostiach najmä v kostole. Ako pamiatka na zomretých žije a klesá, po-

známe najlepšie v každom kostole v nedeľu po čítaných prímluvách za zomretých. Kde je v kostole len málo prímluv za zomretých, alebo azda žiadnej, tam vymrela i pamiatka na duše v očistci. Tým viac poznáme pamiatku živých na zomretých z prímluv na deň dušičiek. Známe sú farnosti, kde pri každom pohrabe dávajú účastníci na modlenie za svojich milých zomre-

Nepoškvrnená.

Obraz je súčiastkou — vonkajším krýdlom — oltára v Strážkach. Celý oltár pochádza asi z roku 1460. Roku 1937 bol celý rekonštruovaný pre výstavu „Staré umenie na Slovensku.“ Obraz predstavuje Bolestnú Pannu Máriu. Umelec — žiaľbohu neznámy — nádherne vystihol celou hornou časťou obrazu úplnú odhodlanosť Panny Márie pokojne pretrpieť všetky muky, ktoré pociťovala pri utrpení svojho Syna. Prejavuje to najmä pohľad a složené rúk, ktoré sú obzvlášť jemne vypracované. Výška obrazu je 127 cm. Obraz je kolorovaný a úzadie je strieborné.

tých; avšak známe sú i také farnosti, kde ani v nedeľu, ba ani v deň dušičiek nespomenie sa na ne. V takej farnosti nehodno zomrieť.

Najviac pomáhame duším v očistci obetou svätej omše. Slyšme príklad: Sestra svätého Malachiáša bola veľkou svetáčkou. To zarmucovalo jej nábožného brata natoľko, že zanevrel na ňu celkom, a nechcel ju ani vidieť, dokiaľ bola živá. Ani ju

viac neshliadol, až zomrela. Po jej smrti počul v noci hlas, že jeho sestra stojí pred dvermi a nedostala už tridsať dní pokrmu. Svätec sa prebudil, a hneď porozumel, čo to má byť za pokrm. Práve toľko dní bolo, čo si nespomnul na svoju sestru pri svätej omši. Hneď toho dňa obetoval za ňu svätú omšu, a robil tak potom každodenne. O niekoľko dní videl svoju sestru ísť do kostola oblečenú v čiernom rúchu. Pred dvermi však sa zastavila, ako niekym zadržaná, a nemohla ísť ďalej. Svätý Malachiáš obetoval za ňu svätú omšu zasa každodenne s vrúcnou modlitbou za jej vyslobodenie. Onedlho videl sestru zasa. Jej šaty boli z čiastky biele. Vošla už do kostola, avšak nemohla prísť k oltáru. Konečne videl ju po treťi raz. Stála v rúchu celkom bielom uprostred zástupu nebeských duchov. Toto rozpráva svätý Bernard v životopise svätého Malachiáša. Nech nám je to dôkazom, akú mocnú pomoc poskytuje svätá omša duším v očistci.

Takto môžeme pomáhať duším v očistci. Plňme svedomite poslednú vôľu svojich zomretých, pochovávajme ich úctive, modlime sa za nich, pamätajme na nich obetou svätej omše. Ony tiež budú na nás pamätať, ako na svojich dobrodincov.

St. K.

Hadri-Drevenický:

NOVEMBROVÉ PÍSMO.

*Leto si sadlo s pokorou na hrob
a smútky svoje skladá do jamy,
sť a Anjel Smrti stojím nad zemou
a plačem, mŕtvi, s vami, za vami.*

*Na mrtvom nebi hviezdy zavrely
do svojich smútkov novembrové dni,
som kríž na hrobe, na vlastnom hrobe,
čakám na večnosť kým sa rozodní.*

*A vietor letí v čudných akordoch
po brázdach, lesoch, i nad poľami,
som svieca lásky, horím v spomienke,
v úsmeve šťastných i vo vzlykaní.*

*Zvädnuté kvety padajú do tmy,
po biedach sladký, ó, sladký je sen,
som večnosť šťastia, svetom umrel som,
vám, mŕtvi, na česť s láskou pripijem.*

*Sviečky rozžaté zahasia noci,
čo vládu majú, Bože, z tvojich rúk.
Som sen pokoja, dávam sa mŕtvym,
by Večnosť našli bez slz a bez múk.*

Novembrová úvaha.

Ked' celá Božia príroda stane sa v jeseni jedným veľkým cintorínom, tu napadne nás často vážna myšlienka, ktorá vynorí sa kdesi z hĺbky duše. Neradi počujeme tento tichý záchvev srdca, ktorý môžeme ľahko vyjadriť slovami: Pamätaj, človeče, na svoju pominuteľnosť! Ale predsa, keď sychravý novembrový vietor začne lomcovať v poli a preháňať po sivých strniskách uschlé listie stromov, vtedy jesenná nálada rozozvučí v duši každého človeka všetky bôľne naladené struny a v tichých akordoch mu pripomína: memento mori, pamätaj na smrť! Tak často predkladá nám aj Cirkev túto skutočnosť pred oči, keď vyprevádza na poslednej ceste mrtvého úda; tiež v Popolnú stredú, keď nás kňaz poznačí na čelo popolom v podobe svätého kríža, najmä ale pripomína nám to Cirkev v deň Všetkých verných dušičiek. V ten deň, keď pohrúžení do tichých modlitieb stojíme pri rovoch svojich drahých – zosnulých. Vtedy, keď do očí tísnu sa nám slzy, ktoré plodí žiaľ a smútok, pretože nás smrť olúpila o to najdrahšie, o našich príbuzných a to tak náhle a možno vtedy, keď sme ich najviacej milovali a keď sme ich pomocnej ruky najviacej potrebovali. Spomíname si vtedy na otcov, bratov a sestry, priateľov a všetkých známych, ktorých smrť vyrvala z našich kruhov. Tohoto dňa vracajú sa k nám mnohé zašlé chvíle, obrazy a deje, ktoré sme s nimi spolu zažívali. Ale v tento deň, ako nikdy inokedy, myslíme tiež na smrť! Prichodí nám to akosi mimovoľne. A opravdu nemúdre by si počínal ten, kto by túto myšlienku usiloval sa ďaleko od seba zapudíť. Práve opačne, čím častejšie máme myslieť na túto poslednú ľudskú vec!

Skutočnosť nás denne poučuje, že ľuďom určené je raz zomrieť, že koniec sebe dlhšieho života sa jedného dňa dostaví. Každému budú raz zvoný spievať Rekvie, lebo smrť je neúprosná a spravodlivá ku všetkým. A tak rozumný človek musí sa s tým spriatelíť, s tým počítať a na to sa stále pripravovať. Tu nám má záležať jedine na tom, či odchádzame z tohoto sveta v milosti Božej a smierení s Pánom Bohom. Kto takto totiž odíde zo sveta, ten aj keď zomrel v plnej sile a mladosti života, nežil nadarmo, lebo splnil svoje poslanie na zemi.

Dnešný človek nerád myslí na smrť, ačkoľvek – ako hovorí Cirkev svätá vo smútočnej liturgii – táto myšlienka je spasiteľná. Ba čo viac, je ona životodarná, pravda, ak len pochádza z ducha kresťanského. Zaháňa totiž smrť duševnú, učí nás málo si ceníť časnosti a pominuteľnosti tohoto sveta, nelpieť na hmotu, na majetkoch, ktoré pre život záhrobný nemajú nijakej ceny; netúžiť len potom, čo lahodí našim mysľom, ale kráčať s jasným a pevným vedomím smrti k cieľu života.

Vidíme teda, že táto, na prvý pohľad, odstrašujúca myšlienka nie je nijako bezvýznamná alebo neplodná. Veď pomocou

nej môže v duši každého veriaceho katolíka vyrastať podvuhodné spoločenstvo a jednota s Bohom. Tak sa stalo so svätým Pavlom apoštolom, ktorý žijúc ustavične ponorený do tejto myšlienky, žiadostivo zvolal: Túžim si zomrieť a byť spojený s Kristom! Takýto v Božej prozreteľnosti dôverujúci človek nebojí sa smrti. On vie, že aj tá musí prísť, a vie aj to, že tým nanastane úplné zaniknutie, ale len premena, lebo život je večný. Keby sme mohli žiť toľko ráz, koľko ráz by sme len chceli, potom by sme sa, hádam, nemuseli tak príliš starať o svoju budúcnosť. Ale človek žije len raz dľa tela a len raz aj umiera! Preto usilujme sa o to, aby sme tento krátky pozemský život mohli hocikedy, v každej chvíli, dľa Božej vôle zakončiť! Pán Boh dáva každému dostatočnej milosti ku večnému spaseniu, ale nedáva ju nikdy nadarmo. Kto si bezbožným životom túto milosť premrhal, ten v hodinke smrti ťažko dosiahne milosti potrebnej ku smiereniu sa s Bohom.

Drahý čitateľ! Pamätaj na smrť vždycky a so spokojnou myslou uberaj sa za ňou! Len tak pochopíš význam a tajomstvo smrti, ktorým je návrat z vyhnanstva do večnej vlasti. A keď raz tento Anjel smrti ku tebe prikročí, s radosťou ho budeš nasledovať a prejdeš tak tmavou bránou, ktorá vedie k svetlu.

Št. R. Garaj.

Pukanský organista:

Očistec ho priviedol do lona pravej cirkvi.

y katolíci sme takí šťastní na tomto svete plnom žiaľu, slz a zármutku, že máme v svojom prekrásnom učení cirkvi sv. mnoho toho, čo nás aj v žiali a zármutku opravdive potešíť môže. Tým je **očistec**! Áno, viera v očistec nás aj v najväčšom zármutku nad drahými našimi zomrelými utešuje tým, že naši drahí nezosnuli na veky, ale že hoci nie cele očistení odišli z tohoto sveta, predsa po neakom čase v očistci iste dosiahnu blaženosti večnej. A tento pobyt v očistci ako veľmi ľahko im môžeme svojimi modlitbami, almužnami, obetou sv. omše a dobrými skutkami skrátiť. Táto viera je ako najhojivejší balzám na ubolenú dušu kresťana-katolíka.

Akí sme šťastní, že to máme! Ó, kiež by sme si to vedeli nadostač vážiť! Hľa, inoverci tejto útechy nemajú a predsa ako túžia po nej! Tu na dôkaz toho poviem prípad, ktorý sa nedávno stal s jedným luteránom, ktorého viera v očistec priviedla do lona pravej cirkvi.

Roľníkovi Ž. luteránovi zomrela jeho verná a vrúcne milovaná manželka. Pravda tiež luteránka. Zomrela mu ešte pomerne dosť mladá. Smutne sa poberal domov z cintorína, celý sklú-

čený na duši i tele nad stratou milovanej bytosti. Na ceste domov sa stretol s jedným svojim priateľom, dobrým katolíkom, ktorý šiel na návštevu do obce R. k svojej dcére, odkiaľ bol aj dotýčny luterán Ž. Obidvaja sa dobre poznali a keď sa boli pozdravili a roľník Ž. sa mu vyponosoval, čo sa mu stalo ako utratil vernú manželku, tu naraz opýtal sa priateľ luterána:

„Milý priateľu! Čo asi myslíte o svojej manželke? Kde môže byť teraz na druhom svete?“

Luterán Ž. z hlboka si vydýchol a hovoril po malom mlčaní:

„To vie milý Boh, kde je. Ved' práve som na to celou cestou myslel a je mi preto tak u srdca akosi ťažko a úzko.“

„Čo myslíte“, hovoril mu priateľ, „keby tak bola medzi anjelmi?“

„Ó, to by bola moja najväčšia radosť!“ Odpovedal roztúžene luterán. Ale sklamane dodal: „O tom však akosi pochybujem. Ona bola dobrá žena, verná manželka, vzorná gazdina a príkladná, starostlivá matka. Ved' ste ju poznali. Avšak že by bola tak skoro v nebi? To mi nejde akosi do hlavy. Ona mala predsa pri svojich dobrých vlastnostiach aj zlé vlastnosti, mnohé chyby a náruživosť. Jej tvrdošijnosť bola mnohorazy priveľká a často mi svojimi zlými vlastnosťami horko strpčovala život. Ja som jej to však všetko odpustil. Ale že by bola zo všetkými svojimi chybami a slabosťami tak ľahko do neba prijatá, kam podľa slov. sv. Písma nič nečistého vojsť nemôže, to mi je neuveriteľné.“

„Áno, priateľu, mne tak isto nie“, odpovedal priateľ, „čo však ak by bola v pekle?“

„Ach, Bože“, vzdýchol si luterán, „to hádam nie! Bože chráň! To nemôže byť! Ved' predsa moja nebožka bola bohabojná a modlila sa každý deň ráno a večer z knižky. Keď len koľko-toľko stihla, išla každú nedeľu do kostola. Aj chudobným rada dávala almužny. Nie, milý priateľu, ona nemôže byť zatratená,“ rázne tvrdil Ž.

„To aj ja myslím“, povedal priateľ katolík. „Nuž ale predsa kdeby mohla byť vaša manželka? V nebi, to neveríte. Kde je teda?“

„Áno, milý priateľu, to veru neviem. A dosť som si už nalámaval nad tým hlavu v týchto dňoch, ustavične to mám na mysli, čo je s mojou ženou? Tak sa mi zdá, že by mohla niekde inde byť okrem neba a pekla. Už som sa viacero „Otčenášov“ za ňu pomodlil, lebo si myslím, že ak je nie v nebi a je mimo pekla, že keď sa za ňu modlím, tak mi je akosi sladko u srdca“, hovoril Ž. luterán.

Toto využil jeho priateľ a začal mu vysvetľovať učenie kat. cirkvi o očistci. Luterán pozorne načúval. Bolo vidieť na ňom, že sa mu to ľúbi a že ho to teší. Až konečne so slzami v očiach zvolal:

„Áno pane, tak je, aj tak to musí byť! Vy ste mi odvalili kameň zo srdca. Vaša Cirkev má dobré učenie. Ďakujem Pánu Bohu, že som sa dnes s vami stretol. Je mi to veľkou potechou, že jestvuje očistec. To je to miesto, kde skutočne moja žena byť musí. Teraz o mnoho viac sa budem modliť za ňu. Ó, akí šťastní ste vy katolíci, že veríte v očistec! Ale to vám poviem, milý priateľu, že budem o tom rozmýšľať a v krátkom čase stanem sa aj ja katolíkom, aby som mohol lepšie modlitbami svojej druhej manželke pomáhať. Tak sa mi vidí, že z toho jedného príkladu vidím jasno, kde je pravda“, radostou naplnený hovoril luterán Ž.

Jeho priateľ ho k tomu povzbudil, rozlúčiac sa s ním a odišiel. Ž. však zadržal slovo. O mesiac sa vrátil do lona katolíckej cirkvi aj s dieťkami a je z neho horlivý katolík. Viera v očistec ho k tomu priviedla.

M. F. Oravčan:

Nezabudni na dušu zomrelého.

e sýchravý jesenný večer. Tmavý závoj noci pomaly zastiera celé údolie dedinky Kodlovej. Na cintoríne dohárajú sviečky, ktoré pozapaľovali dobré duše svojim najdrahším. Ľudia už poodchádzali do svojich tichých chalúpok. Len pri jednom hrobe kľučí osamelá žena. Akosi nebadá, že už je čas vrátiť sa domov. Veď bolesť nepozná čas...

Prvý raz trblieta sviečka pri hrobe mladého syna uplakanej matky. Plamienok ožiaruje tvár ženy, ktorá však pociťuje väčší plameň v svojej duši. Výčitky svedomia otvárajú si dvere a hrnú sa rad radom von na svetlo božie...

Ustarostená žena vnoruje sa do smutných spomienok. Jej myseľ zabieha do čias, keď sa prvý raz sobrali so svojím mužom. Bolo to pred 23 rokmi. Jej šťastie bolo úplné. Až keď prišlo dieťa na svet, započala sa kalvária. Mladá žena, ktorá slúžila niekoľko rokov predtým v meste, naučila sa mnoho pánskych zvykov. Medzi tieto patrila i túžba byť šťastnou nevestou bez detských starostí. Preto príchod dieťaťa privítala veľmi nevlúdne. Otec sa ešte trochu tešil, lebo to bol chlapec. Ale matka – tú vždy zalievala žlč, čo len pozrela na dieťa, v ktorom videla rušiteľa svojho pokoja a pohodlnosti. Častovala ho tými najvyberanejšími slovami a zachádzala s ním skutočne po mačošsky. Nie div, že dieťa vyrastalo ako malý divoch – bez matkinej lásky a rodičovskej opatery.

Mysľou kľučiacej ženy mihajú obrazy jeden za druhým. Vidí v duchu svojho malého syna, dorastajúceho v kruhu bezcitných rodičov, ktorí si chceli život zariadiť po panský. Na celej ulici nebolo takého šibala, ako bol malý Kornel. Kde bola

ruvačka, hocijaké huncútstvo, prvé miesto mal nezdarený Kornel. Mať ho od seba odkopla, nuž hľadal si náhradu medzi kamarátmi.

Roky ubiehaly, prišla škola. Kornel chodil viac poza školu ako na vyučovanie. Matka ho mala prizrieť, lebo otec bol zväčša v práci, no nestalo sa tak. Daromné bolo napomínanie učiteľovo, márne boly tresty, ktoré mali za následok, že chlapec ešte viac zatvrdnul a vyhýbal sa škole i ľuďom. Prichádzaly upomienky od učiteľa, bitky a hádky doma sa množily. Pomaly začal miznúť pokoj v dome.

– To všetko len pre toho naničhodného Judáša. Načo sa to len narodilo na svet. Mohol sa radšej vo vani utopiť, ako nás ustavične sužovať.

Matka, chtiac sa zbaviť nepohodlného dieťaťa, poslala ho do mesta, aby sa naučil remeslu. Lenže chlapec prišiel ešte do horších rúk. V meste bolo viacej príležitostí, i viac kamarátov, s ktorými sa dalo pobaviť.

Priateľstvo a dobrodružstvá sa nájdu chytro. Treba ich však niečím udržiavať. Huncútsky rozum aj tu pomohol. Kornel sa dosť chytro udomácnil v cudzom meste. Ba čoskoro mal i prvenstvo vo vynaliezavosti. Keď videl, že bez peňazí nedá sa nič podnikáť, utvoril s niekoľkými malú spoločnosť s ručením obmedzeným. Obmedzovali sa totiž na získavanie drobností tajnými krádežami. A keďže sa im obchod dosť dobre daril, počali vymýšľať novšie a smelšie podnikania...

Matkou lomcuje zinnica pri spomienke na toto šafárenie synovo, ktoré nemohlo ostať dlho v tajnosti. Majitelia a poškodení začali po chytrých vtáčkoch pátrať. S počiatku maskovanie bolo veľmi dobré, takže nebolo žiadnych stvop. Aj úrady začaly stopovať mladých zločincov, ktorí zanedlho boli všetci za mrežami. Samozrejme najlepšiu odplatu dostal Kornel ako vodca mladých lúpežníkov.

Uplynulo niekoľko rokov, čo Kornelove krídla boli zlomené vo väzení. Matka si myslela, že aspoň teraz bude mať pokoj. Áno bol to pokoj, ale pokoj pred búrkou...

Jedného dňa matka dostane telegram: syn zomiera. Tvrdé srdce sa aspoň teraz trochu pohlo. Matka ide k synovi, viacej zo zvedavosti ako z lásky a súcitu. Tu sa dozvie pravdu – syn si prehryzol zubami žily na rukách a takmer vykrvácal. Na smrteľnej posteli sa smieril s Bohom, len ešte na matku čakal...

Neobyčajné bolo stretnutie syna s matkou. Matka s akousi obavou vkročila do cely, kde ju privítal strašný pohľad synov.

– Vy že ste mojou matkou? Pozrite, čo ste zo mňa vychovali! Nezaslúžite si, aby som vás nazval svojou matkou. Ja som nemal nikdy ani matky ani otca...

Matka nebola schopná slova. Jediné, čo vyslovily jej ústa, bolo:

– Syn môj, pre Kristove rany, odpusť nešťastnej svojej matke! – Kornel trasľavou rukou objíma svoju matku. Chce prehovoriť, lež smrť spečatí jeho ústa, ruky klesnú. Matka po prvý raz pritísne synove telo, teraz už bezduché . . .

Panna panien.

Malý kláštorňý kostolík v Okoličnom v Liptove je skutočne krásnou a jedinečnou pamiatkou v Liptove čo do umeleckých pamiatok, ktoré v sebe skrýva. Tabuľový obraz pochádza asi z roku 1510. Predstavuje postavu Panny Márie s rukami složenými na prsiach. Vrcholne umelecky je vypracovaná najmä tvár a vlasy. Z obrazu len tak sršia ctnosti Panny Márie, ktoré umelec ideove tam vložil: poniženosť, zbožnosť, ušľachtilosť. Úzadie obrazu je zlaté s vyrezávaným vzorom - váz s kvetinami, do čoho je vkomponovaná holubica, prerývajúca čiastočne i slávožiaru Madony. Holubica bola akiste neskoršie prirobená.

Synova smrť a jeho posledné slová prelomily všetky lady okolo bezcitného srdca matky. Po zirate syna uvedomuje si všetky povinnosti, ktoré dosiaľ zanedbala. Prichádzajú jej na um rady, ktoré dostala od svojej nebohej matky. Už je však neskoro. Ostáva len pokánie a smútok . . .

Na pomníku, pri ktorom kľučí žena, pri svetle sviečky vidieť nápis: Nezabudni na dušu zomrelého. To matka dala vryť, aby

aspoň po smrti pamätala na syna a každý deň ho odprosovala v modlitbách.

Aj teraz kľáči pri hrobe toho, ktorého vlastne sama odpratala na druhý svet. Zvláštny pocit ovláda jej dušu v dušičkový deň. Chcela by vyplakať všetky svoje žiale, zabudnúť na žalostné rozpomienky. Ale uznáva, že by to bolo málo za hroznú nedbalosť oproti svojmu dieťaťu. Teda len ďalej trpieť, len ďalej odprosovať Všemohúceho za svoje hriechy.

– Bože môj, daj, aby ostatné matky sa zavčasu zepamätaly a boli verné v plnení svojich povinností.

VOJAK S RUŽENCOM.

Moho roku v septembri sa stalo. Naši statoční mužovia rukovali. Šli nás brániť na hranice. Nevedeli, čo ich tam čaká. Práve preto každý chcel byť pripravený. Chcel ísť s čistým svedomím. Vyspovedaný. Lebo vedeli, že guľka na fronte nevyberá.

Tak rozmýšľal i Ferko z Dúbravy. Bol už starší, ženatý, i deti drobné mal. Na fronte ešte nebol, ale počul od otca a od susedov vyprávať, že to nie je doma za stolom sedieť. A dobre je, keď sa človek na všetko prichystá. Preto prišiel jedného dňa pred narukovaním sa vyspovedať a posilniť. Staručký páter ho vyspovedal a potešil. Ferko takto potešený bol ochotný ísť na hranice a chrániť svoju drahú vlasť i za cenu svojho života. Ale ešte čosi chcel. Po sv. omši šiel priamo do sakristie k pátrovi. Vytiahol z vrečka ruženec a prosil: „Dôstojný pán, ráčte mi ho posvätiť, idem na front. To bude moja druhá puška, ktorá ma bude chrániť a potešovať – a ukázal na ruženec. – Vo voľných chvíľach budem sa modliť ruženec. Modlite sa aj vy, aby som mal čím viacej voľných chvíľ a čím viacej strieľal, ale nie s tou prvou, ale s druhou puškou.“ Páter vďačne vyhovel žiadosti.

Ferko odišiel veselý ale páter tiež. Uvažoval nad slovami, ktoré počul od toho jednoduchého vojaka. Tešilo ho, že naši vojaci nestrácajú vieru. Že naši vojaci sa modlia a nezabúdajú na pomoc božiu, keď ju najviac potrebujú. Ale najviac ho tešilo, že takých vojakov máme mnoho, lebo dedinskí chlapci sú skoro všetci nábožní a Boha milujúci. Vedia narábať nielen s puškou, ale aj s ružencom. Veril, že sa ho budú modliť najmä teraz v tak veľkom nebezpečenstve.

T. Lažanský.

Zákonité vzťahy medzi nebeskými telesami a našou zemou svedčia o múdrosti Boha – Zákonodarcu a Riaditeľa.

Ktorý bol za nás bičovaný.

Bičovanie. Povedzme si pravdu, nevieme, čo znamenalo pre človeka z čias Krista Pána bičovanie. Po ume nám chodia obrazy, keď otec remeňom alebo prútom „vypráši“ nezbedného synka. A nevieme pochopiť, prečo Cirkev tak veľmi vyzdvihuje bičovanie ako zvláštne, kruté utrpenie Pána.

To preto, že bičovanie už nepoznáme. Už veľmi dávno bolo ono vyradené z trestov. Ale vtedy, za čias Krista Pána bolo ono po ukrižovaní azda najkrutejším trestom. Bol to trest, ktorý bol vyhradený len otrokom. Slobodný občan (Riman) nesmel byť bičovaný. Pokúsme sa urobiť z nesúvislých správ, ktoré sa nám po rozličných miestach zachovali, obraz bičovania. Bičovanie sa dialo na verejnom mieste. Odsúdenec bol vyzlečený, priviazaný k stĺpu. Niektorí učenici hovoria, že bol natiahnutý na stĺp, iní zas, že bol cez nízky stĺp prehnutý a tak priviazaný. Možno, že sa používaly obidva spôsoby. A potom začalo šľahanie. Na bičovanie sa používaly rozlične upravené biče, prúty zaťažené šľahadlami. Známe sú biče s dvojitými guľôčkami alebo inými ostrými a ťažkými predmetmi. Kým iné biče spôsobily nabehliny, úzke rany a ostrú páľčivú bolesť, tieto spôsobyvaly svojimi zaťažovacími i ťažké rany a ukrutné utrpenie. Odsúdenci takéto bičovanie obyčajne ani nevydržali, ale upadli do mdlôb, nezriedka i umierali. Niekedy bolo aj určené, koľko rán možno odsúdencovi dať.

A teraz obráťme pozornosť na Krista Pána. I On zakúsil tvrdosť toho ozaj pohanskej zverskosťou vymysleného trestu. Lenže prečo bol Pán Ježiš bičovaný? Na to by i dnešní právnici ťažko vedeli odpovedať. Písmo sv. uvádza nám toto: Pilát nemohol nájsť viny na Pána Ježišovi, ale nevedel si dať rady z rozvášneným davom. A preto takto rozmýšľal: Ja na ňom viny nenachodím. Preto ho potrescem a prepustím. Pilát ustúpil pred davom, ktorý žiadal krv Spravodlivého, myslel, že takto zachráni Pánovi aspoň život. Prerátal sa. Zabudol, že vášeň, dychtiaca po krvi, čím viac sa opája, tým viac po nej túži.

Pilát podľahol, ustúpil a na Krista Pána začaly sa valiť najväčšie muky. I Jeho priviedli na verejné miesto, i Jeho vyzliekli, natiahli na stĺp a bili. Bili, hnaní vášňou a nevedeli, že sú len nástrojom. Pán sám chcel prijať na seba toto utrpenie. Prečo? Svätí veľmi často prinášajú bičovanie do súvisu s hriechami proti 6. a 9. prikázaniu. Pozorujme samotný dej. Prvá vec pri bičovaní bolo vyzlečenie. Pán prijal na seba toto nekonečné pohanenie, aby zadostučinil za nehanebnosť toľkých ľudí. — A potom, keď začaly dopadať rany bičov, boly to údery, ktoré maly dopadať na hriešne ľudské pokolenie za všetky hriechy tela. Kristus Pán prijal toto utrpenie práve za tieto hriechy, aby nám ukázal, aké hrozné sú to previnenia. Prijal toto utrpenie, lebo ľudstvo práve v tomto najviac blúdilo a veru i doteraz veľmi blúdi po bahniskách tých najohavnejších hriechov.

Mnohí svätí, aby unikli pokušeniam tela, utekali na púšte, ukrývali sa do samoty kláštorov, ale najviac používali proti neposlušné-

mu telu najjednoduchší, hoci bolestný prostriedok: bičovali sa sami. Od nás Pán nežiada tak hrdinských skutkov ctnosti. A konečne jednoduchí ľudia ani nemajú toľké pokušenia, ako vynikajúce, sväte duše. Lebo Pán Boh nedovolí nikoho pokúšať vyše toho, čo zvládze. Ale zase nemôžeme povedať, že sme preto bez pokušeni. Nie. Neposlušné telo sa vždy hlási, vždy znepokojuje.

Naučme sa tu na príklade Piláta, že keď popustíme vášni v maličkosti, čochvíľa nás stiahne na najhoršie chodníky. Naučme sa podľa veľkosti trestu, aký prijal Kristus Pán za hriechy tela poznávať aj veľkosť týchto previnení. Naučme sa, že najistejším prostriedkom proti týmto hriechom je prísnosť voči sebe. Ale nezabúdajme, že len naše úsilie nepostačí. Nezabúdajme že Pán Ježiš povedal: Bezomňa nič nemôžete urobiť. Preto modlime sa hodne, modlime sa vrúčne. Modlime sa k Bohu, ale utiekajme sa o prímluvu aj k svätým, ktorí obzvláste vynikali v čistote, aby nám vyprosili milosť pestovať túto ctnosť, hlavne však modlievajme sa k Panne panien, k panenskej Matke, odriekajúc zbožne „Zdravas', Mária.“

L. Hagovský.

Studnica živej vody.

Čo robíš keď je viac sv. omší?

U nás máme každý deň viac svätých omší. Jedna je pri hlavnom oltári, ostatné pri bočných oltároch. Jedni vstávajú pri každom čítaní lekcie i evanjelia, druhí hovoria, že nie je to potrebné. Co je správne?
A. Š. z H.

Keď je v tom istom čase viac sv. omší, úradná sv. omša je tá, ktorú slúži kňaz pri hlavnom oltári. Teda veriaci majú dávať pozor a majú sa sústrediť na sv. omšu, ktorá je pri hlavnom oltári. Preto nemáme vstávať keď pri bočnom oltári kňaz číta lekcii alebo evanjelium. Týmto sa stále vyrušujeme v modlitbe a tak ani jednu sv. omšu zbožne a pozorne nevypočujeme. Keď ideme okolo oltára bočného a kňaz práve pozdvihuje Hostiu kľakneme na obidve kolena, pokloníme sa a ideme ďalej. Inokedy ak Hostiu na oltári nevidíme (hoc aj je tam!) pokľakneme len na jedno koleno.

Svätých obcovanie.

Čo znamenajú slová „svätých obcovanie“ vo „Verím Boha?“ Nerozumiem tomu slovu.
F. S. z N.

Náš katechizmus hovorí: Slová „obcovanie svätých“ znamenajú, že všetci živí i mŕtvi údovia Cirkvi duchovne spolupatria

a jeden druhému pomáhajú. „Ako v jednom tele máme mnoho údov, tak sme všetci jedno telo v Kristu.“ Rim. 11, 4–5.

Ako „svätí“ označujú sa tu nielen tí, ktorí sú v nebi, ale aj duše v očistci, ktoré tiež majú posväcujúcu milosť a kresťania katolíci na zemi, ktorí sú sv. krstom posvätení a na svätosť povolani. Duše, ktoré sú v nebi tvoria vífaznú Cirkev, duše v očistci tvoria trpiacu Cirkev a kresťania-katolíci tvoria bojujúcu Cirkev. Obcovanie svätých znamená teda: 1. **jednotu** medzi všetkými údami Cirkvi vífaznej, trpiacej a bojujúcej. Títo všetci tvoria jednu spoločnosť, veľkú rodinu Božiu, tajomné telo Kristovo – a preto majú všetci 2. **účasť** v duchovných pokladoch Cirkvi svätej a môžu si vospolok pomáhať. Svätí v nebi pomáhajú veriacim na zemi, veriaci na zemi však ctia si svätých v nebi, pomáhajú dušiam v očistci a tiež si pomáhajú vospolok modlitbou a dobrými skutkami.

O. Holúsek.

J. M.:

Synu, daj mi svoje starosti...!

ie je tomu ani tak dávno. V malom mestečku žil chudobný človek, robotník. Na jeho pleciah ležala starosť o početnú rodinu. Kým boly lepšie časy, bolo to ešte ako-tak. Ale pomery sa zhoršily. Zárobok bol slabší. Prišla bieda. Jeho srdce krvácalo. Ale čo bolo najhoršie: sožierala ho starosť o budúcnosť. Trápila ho neistota o osud jeho rodiny.

Jedného nedeľného odopoludnia vyjde sklúčený sám za mesto a kráča zamyslený zelenou lúkou. Do jeho myšlienok sa derie zúfalstvo. Nevidí nijakého východiska. Žiaľ podlamuje jeho sily.

V tom zazrie prichádzaj k sebe neznámu postavu. Srdce mu zabúši a hlavou prelietne myšlienka: „Kto by to asi mohol byť?“ – Neznámy príde bližšie. Na robotníckovej tvári sa rysujú známky ustarostenosti. Neznámy sa ho pýta: „Dobrý človeče, prečo si taký smutný?“ Robotník, prekvapený takouto otázkou, pozre do očí neznámeho. Tento pohľad odzbrojí jeho váhavosť. V dôvere, že našiel aspoň jedného človeka, ktorý má s ním súcit, otvorí pred ním svoje srdce a vyrozpráva mu všetko o svojej biede.

Na konci hovoru neznámy sa obráti k robotníkovi, pozre naň láskavo a prosebne mu povie: „Synu, daj mi tvoje starosti!“ Robotník pozerá nechápavo... Chvíľku obidvaja mlčia... Neznámy pokynie robotníkovi, aby si sadnul. Sadli si.

Neznámy začne: „Synu, pozri okolo seba! Premeraj zrakom ozrutnosť nebotyčných Tatier. Zahľad sa večerom na hviezd-

natú oblohu!... Preleť v duchu celou zemou a viď lesy, polia, vody!... To všetko je dielom mojich rúk!"

– Robotník mlčky počúva. Každé slovo je také divné. Tuší, že to nie je obyčajný človek...

„Celý tento svet, celý nekonečný vesmír s milionmi hviezd riadim sám svojimi zákonmi, ktoré som uložil do nich... Moje oči spočívajú na každom a moje srdce chce každého človeka urobiť nekonečne šťastným. Mnohí ľudia nechcú robiť to, čo som im prikázal, nechcú ísť cestou, ktorá vedie k blaženosti... Ba škodia iným. – No moja prozreteľnosť vie i to zapáť do svojho svetového plánu a využiť k dobru iných..."

Neznámy pozerá do diaľky... Robotníkovi prebehne umom myšlienka na rodinu...

Tu sa ho on pýta: „Máš svoje deti rád?“ Robotník mlčí... Cíti, že jeho slová sú slabé, aby mohol vyjadriť cit, ktorý ovláda jeho srdce... Ozve sa však neznámy: „A myslíš, že ja milujem menej svoje stvorenia, že milujem menej teba? Nie! Nie menej, ale nekonečne viac! Viac než všetky matky a otcovia môžu milovať svoje deti...! Že dopustím na teba niekedy i ťažkosti, to teraz nechápeš, ale keď raz budeš večne spojený so mnou, uvidíš, že to všetko bolo len k tvojmu dobru... Chránim ťa. Pripravujem pre teba lepšie časy... Som vždy pri tebe. – Keď sa uložíš k nočnému spánku, moje oko stráži nad tebou. – Keď pracuješ v továrni pri stroji, pomáham ti. – Keď sa vraciaš domov, sprevádzam ťa na tvojej ceste..."

Hovor umlkol. Robotník premýšľala... O chvíľku sa pozrie na miesto, kde sedela Neznáma Postava, ale nevidí tam už nikoho. Len čosi mu hovorí, že On – Neznámy je ďalej pri ňom. Cíti posilu v srdci... Hej, je niekto na svete, kto sa stará oň. Nie je sám!... Ťarcha starostí sa stratila z jeho pliec. Teraz pôjde k svojim povinnostiam rád... Do vnútra sa dobýva radostná nálada... Cíti sa v náručí mocného, múdreho a milujúceho Otca...

* * *

Týmto robotníkom je každý z nás.

Trápenie a neistota tlačí i teba. V ťažkých dňoch samoty ozýva sa v твоjich myšlienkach láskavé volanie: „Synu, dcéro, daj mi tvoje starosti...!"

Ty čo odpovieš?

Budeš mať odvahu zhodiť so svojich pliec bremeno, ktoré ťa zbytočne tlačí a prekáža ti radostne plniť tvoje každodenné povinnosti...?

Budeš mať odvahu položiť výsledok tvojej práce do mocných rúk milujúceho Otca...? Uveríš mu, že ti chce pomôcť?

Skús...! Neváhaj...! Nebudeš ľutovať...!

V utrpení môže kresťanská duša najlepšie ukázať svoje myšlienky a splniť svoje obetné povolanie.

Ladislav Mikula:

Večná túžba.

*Ovej ma Bože milosťami,
by som len Tebe hral,
len Tebe spieval zbožné žalmy
a v Tebe dokonal.*

*Bo svet mi v srdci odumrel;
som iba jeho slabý tieň,
čo nad oblaky odletel
pre krajší sen.*

*Satane ticho, ticho buď ...
Počujem trúbiť anjela.
Odchádzam už, nuž vo tmách blúd' ...
Mňa túha k nebu posiela.*

Pukanský organista:

NAJKRAJŠÍ DAR.

taručký otec vypravádza svojho najstaršieho syna na cestu, ďaleko za more. Má ešte mladšieho syna a jednu dcéru. S tými ostane hospodáriť na malom majetku, ktorý nevládze všetkých vyživíť. Preto sa musí najstarší syn Róbert pustiť do sveta, aby pomohol sebe i doma pozostalým.

Pri lúčení objal otec ešte raz svojho syna a pobožkal ho. V tom mu podal do rúk jeden malý, ale pekne vyrezávaný krížik, ktorý syn poznal ako starobylú vec, ktorú mal otec vo veľkej úcte a vážnosti. Povedal mu na rozlúčku tieto slová:

„Drahý syn môj! Je obyčajou rodičov, že dávajú svojim deťkam, keď tieto idú do sveta, rôzne dary na pamiatku. Aj ja ti dávam dar. Nedávam ti peňazí, ani iných cenných vecí, ako to druhí rodičia robia. Ale ja ti dávam to, čo mne bolo vždycky najmilšie, najkrajšie a najdrahšie: tento krížik! Drahý syn môj! Tento dar je darom najkrajším, najcennejším, najvzácnejším. Dobré vieš, že som chudobný. Ale pri všetkej svojej chudobe dávam ti jedno bohatstvo, a to je tento svätý kríž! Prijmi ho, ako od teba milujúceho otca vďačne, cti a miluj ho nado všetko a budeš šťastlivý pod jeho ochranou. Nech tento kríž ťa všade sprevádza. Váž si ho, ako som si ho ja vážil, budeš šťastlivý a raz tak šťastlivo sa navrátiš, ako teraz odchádzaš. Keď budeš milovať svätý kríž, budeš milovať aj Boha, Spasiteľa nášho, ktorý na ňom z lásky k nám zomrel, a budeš verný aj svätej viere,

ktorú on ľuďom hlásal. Buď pamätlivý tohoto a bude ti dobre! Boh ňa ťehnaj, drahý syn môj, Ukrižovaný Spasiteľ nech ti je ochranou, pomocou a oporou oproti všetkému zlému a raz nech mi ňa šťastlivo domov prinavrätí."

Róbert odišiel a staručký otec sa vrátil domov.

Minulo päť rokov, ako vyprevádzal otec svojho syna z do-

Sedembolestná.

Socha je čiastkou Kalvárie v dóme sv. Alžbety v Košiciach. Pochádza asi z roku 1430. Je z dreva, ktoré bolo pôvodne zafarbené a miestami pozlátené. Dokonale je vystihnutý pocit nesmiernej bolesti. Tvár je jemne vypracovaná. Záhyby rúcha sú silne plastické a splývajú od pravej strany vždy v rade menších a menších záhybov. Celé telo postavy je skryté do niekoľkých veľkých záhybov rúcha, ktoré určujú celý spôsob postavy figúry. Výška sochy 245 cm.

mu. Otec ešte žije, ale je už na smrteľnej posteli. Pri jeho posteli je mladší syn aj dcéra, len najstarší syn Róbert chýbuje. Za tým otec narieka. Už dva roky nič nepísal, či žije alebo čo je s ním; ani haliera domov neposlal. „Ó, keby som aspoň vedel, čo je s ním, ako sa mu vodí, hneď by som ľahšie zomieral“ – takto vzdychá otec a hľadá na dvere, či sa azda neotvorí a nevojde jeho milovaný syn Róbert.

A nie nadarmo! Lebo o malú chvíľu sa dvere otvorila a do izby vôjde skutočne syn Róbert, avšak taký, že ho nikto nemohol poznať. Len otec ho hneď poznal, vystrel k nemu ruky, aby ho objal a naposledy pobožkal. Syn vidiac čo je s otcom, vrhol sa mu do náručia a s plačom ho objímal a bozkával a dojate volal:

„Ó, drahý a milovaný otče! Prečo nám teraz odchádzaš, keď by si mohol trochu zažiť lepších časov, keď sa nám bude lepšie žiť. Napracoval si sa, nadrel na nás, a hľa teraz, keď by si mal odpočívať a ovocie svojej krvopotnej práce požívať, umieraš nám! Ó boľastné, ó žalostné stretnutie!“

Avšak otec mu povie: „Drahý syn môj, je to vôľa Božia, aby som dokončil beh svojho života. Všetko je dobre, len keď si sa navrátil domov! Už mám všetky dievky okolo seba, blažene zomriem uprostred nich. Ale syn môj, či si doniesol so sebou ten krížik, ktorý som ti dal na cestu, keď si odchádzal z domu, ako dar? Tak rád by som ho ešte videl a v rukách mal, prv než mi naposledy dych zastane. Ak si ho doniesol, podaj mi ho do rúk, a povedz mi, ako sa ti vodilo?“

Róbert vyňal z vrečka v ozdobenej, cennej škatuľke uschovaný krížik a podal ho otcovi so slovami:

„Drahý otče! Tu je ten najdrahší dar, ktorý ste mi na cestu dali. Bol on vskutku pre mňa darom najcennejším, najbohatším, lebo keby nie on, bol by som istotne zahynul. Skúsil som mnoho, vytrpel veľa, podstúpil som všetko možné zlo, avšak svätého kríža som sa nevzdal, ten som ctil, miloval, svätému krížu, viere svätej a cirkvi katolíckej, Ukrižovanému Spasiteľovi som verným zostal. Preto som sa aj po mnohom strádaní, biede, núdzi, útiskoch a prenasledovaniach dožil lepšieho postavenia, kde som aj poctivou, statočnou prácou prišiel ku grošu, že som toľko zarobil, čo nám bude všetkým pri pracovitosti dosť pre budúcnosť. Kríž ma chránil, sprevádzal, požehnával a konečne aj sem priviedol šťastlivo v pravý čas! Verný som bol vášmu napomenutiu, a bolo mi to k šťastiu a k požehnanju.“

Otec vzal do ruky kríž, objal ho a vrúcne pobožkal a dajúc ním požehnanie svojim dieťkam tíško, blažene usnul na večnosť.

To je jeden obraz, kde bol kríž najkrajším darom, najcennejším pokladom a najväčším bohatstvom. Verne sprevádzal syna po celom jeho putovaní po cudzom svete, šťastlivo ho prinavrátil domovu, rodine a bol mu pomocou k šťastlivej budúcnosti. Staručkému otcovi však bol šťastlivým, istým mostom, cez ktorý jeho duša prešla do večnosti.

Druhý obraz:

Mária z Medici, manželka kráľa Henrika IV., kráľovna francúzska a matka troch synov, kráľov, bola svetu známa tak svojou slávou svetskou, ktorou sa skvela, ako aj hrozným a žalostným osudom a protivenstvami, ktoré musela trpieť. Táto kráľov-

na už vo svojej vlasti obľúbila si istú pannu, menom Posithea, ktorú pre jej nábožnosť a svätosť života ctíla ako svätú. Keďže sa kráľovnej zdalo nemožným tak dlho byť od nej odlúčenou, povolala ju do Paríža.

Posithea poslúchla a prišla. Keď sa predstavila kráľovnej, ktorá bola jej príchodom veľmi potešená, opýtala sa jej kráľovna po milom a srdečnom uvítaní:

„Čo mi prinášaš dobrého a krásneho z mojej vlasti?“

Posithea jej odpovedala:

„Prinášam ti ten najlepší a najkrajší dar, ktorý je krajší, cennejší a vyvolenejší nad všetko iné na tomto svete!“

Kráľovna zatúžila vidieť taký znamenitý dar, preto prosila, aby jej tento dar bol doručený bez meškania. Posithea odišla a o chvíľku sa vrátila nesúc kráľovnej veľký, drevený kríž. I zľakla sa ho kráľovna Mária a nechcela ho vziať, avšak Posithea ju prosila veľmi, aby ho len prijala. Hovorila jej:

„Milá kráľovna! Prijmi tento kríž rada, statočným, odhodlaným srdcom, lebo vedz, že onedlho bude nasledovať za ním ešte väčší. Neboj sa ho a neľakaj; Spasiteľov kríž bol väčší a On sa ho nezľakol, ale objal ho a vzal s radosťou na zmučené plecia! Nasleduj aj ty jeho príklad ako pravá kresťanka!“

A vskutku jej slová sa vyplnily, lebo o niekoľko dní bol zavraždený kráľovnej manžel Henrik a sotva oplakala smrť drahého manžela, už ju sužovali až po tri roky občianske vojny. Za celých osem dní bola držaná v zajatí a konečne zo zeme vypovedaná. Keď však chcela utiecť, opäť upadla do zajatia a keď z toho horko-fažko vyviazla, žila za niekoľko rokov vo veľkej chudobe v Holandsku, neskôršie v Anglicku, až konečne v najväčších súženiach zomrela.

Nie bez vyššieho vnuknutia dala jej táto služobnica Božia veľký a fažký kríž. Ani ho bez príčiny nenazvala najlepším a najkrajším darom, vyvoleným nad všetko iné, lebo on bol zaiste jej útechou, ktorú nachádzala v ranách Ukrižovaného Spasiteľa, nad ktoré ju nič viacej potešíť na tomto svete nemohlo.

Drahý kresťane! Miluj, cti a váž si nadovšetko svätý kríž, veď na ňom zomrel pre teba Pán Ježiš. A keď je aj niekedy fažký, že klesá pod ním, len ho trpezlivo nes a pros Spasiteľa, aby ti poslal na pomoc Šimona, t. j. milosť svoju. Ver, že nepadneš, neklesneš pod ním, ale premôžeš s ním každú fažkosť a protivnosť.

Cesta svätého kríža vedie do neba. Vidíš to na Spasiteľovi. Aj on len tou cestou šiel, cestou horkého a fažkého kríža. Ňou došiel slávy u Otca svojho a touto cestou kríža aj nám vydobyl večné spasenie. Kráčaj preto, milý kresťane aj ty tou cennou cestou svätého kríža. Považuj si svätý kríž za najkrajší dar a keď to urobíš, budeš raz tak šťastlivo zomierať, ako aj ten staručký

otec, ktorý s krížom v ruke blažene zomrel a prešiel šťastlivo do večnosti. Keď budeš s krížom žiť, budeš aj s krížom zomierať a s krížom prejdeš do večnosti a budeš večne oslávený od Toho, ktorý prvý a ten najťažší kríž sveta niesol za spásu celého ľudského pokolenia.

Kvet zo záhrady svätých.

Svätý Oto.

v. Oto narodil sa okolo roku 1065. zo vznešenej rodiny, ktorá mala svoje sídlo v švábskom Albrichtu. Vtedy práve pominuly časy veľkých misionárov a zdalo sa, že i Otovi pripadla úloha byť udržiavateľom a rozmnožovateľom zdedeného majetku. Ale jeho čulý duch nemohol sa uspokojiť. Keďže v jeho vlasti semeno evanjelia už nádherne vzišlo, usiloval sa odísť za hranice do slovanských krajín pri Odre a do puštatín pri Severnom mori, ktorých obyvatelia si dosiaľ napriek všetkým útokom zachovali svoju národnú samostatnosť a ešte 1000 rokov po smrti Kristovej lpeli na modle Triglavovi. Tak sa stal Oto, južný Nemeč, apoštolom Pomoranska.

Čo i pochádzal zo vznešeného rodu, musel sa namáhavo vymanovať z biedy a úzkosti. Aby mohol dokončiť najmä svoje štúdiá, dal sa v Rezne okolo r. 1080 do služieb kráľovnej Judity Žofie Uhorskej a po smrti jej manžela otvoril školu v poľskom korunovačnom meste Gnezdne. Hoci ako mladý, všestranne vzdelaný a i v technických vedách skúsený kaplán získal hneď dôveru poľského vojvodu Vladislava, dokonca sprostredkoval jeho sňatok s vdovou Juditou Žofiou, takže jej brat Henrich IV. menoval ho svojim dvorným kaplánom a sveril mu prevedenie stavby dómu a marianskeho kostola v Špýre, predsa ostal v cisárskej rade skromným a zdržanlivým. Jeho vážnosť a obľuba stále rástla, takže 1. januára 1103 sa stal biskupom a ako nový biskup za mrazivého dňa vťahol z Bembergu do svojho mesta a na znak pokory dal si vyzuť obuv a boso kráčal s krvácajúcimi nohami v kajúcom rúchu po snehu.

Ako biskup staral sa všemožne o vzdelanie svojho biskupstva. Znovu vybudoval kostol z vlastných prostriedkov, založil a obnovil veľa kláštorov, svätzil kostoly a založil slávnú školu pri svojom kostole. Okrem veľkej starosti o zveladenie svojho biskupstva mal však aj veľké dobrotivé srdce, ktoré svojou dobrotou vedelo k sebe pripútať i tých najopustenejších, roztrúsených a trpiacich po cestách života, na ktorých nik nemyslí, ku ktorým nik neprehovorí láskavého slova, ktorým nikto nestisne priateľskú ruku. Sám žil jednoducho, pamätal štedro na každého,

kto sa priblížil ku nemu. Rád mal chudobných a jeho láska k nim bola veľká, lebo v každom chudobnom cítil si samého Krista.

Avšak v jeho vnútri driemalo čosi, čo ho stále znepokojovalo. Videl, že ešte mnoho ľudí je nepokrstených a nepozná pravého Boha. Áno, ako keby tušil, že leží ešte na ňom veľká Pavlovska úloha, totižto v cudzom kraji, v zemi pohanskej, a medzi pohanským ľudom vztýčil kríž Kristov. A skutočne, v lete r. 1123 došla do Bambergu písomná prosba od poľského vojvodu Boleslava, v ktorej naliehavo žiadal, aby prišiel a obrátil ním, Boleslavom obsadené pohanské Prusko.

Už v máji r. 1124 vybral sa Oto s niekoľkými sprievodcami na svoju prvú misijnú cestu. Tu prežil mnoho ťažkostí. V niektorých krajoch a mestách nehatene hlásal evanjelium, ale vo Wolline pohanskými kňazmi rozvášnený ľud ho kamením zaháňal, ba bol i do jamy hodený a tam bitý. Krvácajúci utiahol sa potom do Štetína. Ani tu Oto nebál sa prekážok a pracoval neobyčajne horlivo za obrátenie tohoto mesta. Konečne získal si ľud, sám sboril chrám pohanského Boha Triglava a ochotne udeľoval sv. krst starým i mladým. Tento príklad Štetína nasledovali i ostatné mestá východného Pruska.

Roku 1128 vybral sa ešte na druhú misijnú cestu do západného Pomaranska. I tu úspech a neúspech boly na vážkach. Pracoval a snažil sa čím väčší počet pohanov priviesť do lóna Cirkvi svätej. Odpor pohanských kňazov však stále vzrástol, ba dokonca mali už pripravené vražedné nástroje na neho a jeho spoločníkov a keby Boh nebol držal svoju ochrannú ruku nad svojimi misionármi, boli by iste tou najhroznejšou smrťou zišli s tohoto sveta. Nakoniec Oto pomýšľal i na sriadenie vlastného pomoranského biskupstva. Ale splnenia tejto túžby sa nedočkal, lebo po bolestnej a ťažkej chorobe, dňa 30. júna 1139. doľklo jeho vznešené kňazské srdce. — — —

Svätý Oto dáva nám dobrý príklad pre náš každodenný život. Jeho veľké srdce, ktoré prekypovalo dobrotou, roznášalo svoju vôňu či už k tým najbiednejším, alebo tým, ktorí ešte blúdili v temnotách pohanstva. Láska k chudobným a túžba po rozšírení kráľovstva Božieho na zemi ho charakterizuje ako svätca, ktorý svojou charitatívnou a misijnou činnosťou vyplnil celý svoj život. Práve dnes, keď často stretávame sa s ľuďmi, ktorí sú bití biedou a trpia hlad, ktorí sú opustení a nik na nich nemyslí, nasledujme príklad sv. Ota a dľa možnosti pomôžme takýmto ľuďom, či už hmotnou podporou, alebo aspoň dobrým slovom, skutkom a obdarujme ich svojou dôverou. Sv. Oto je nám tiež vzorom, aby sme prispeli i na zveľadenie a rozšírenie misijného diela, lebo i dnes je ešte mnoho ľudí, ktorí blúdia v tmách pohanských. To by malo ležať na srdci každého veriaceho, tak ako túžil za tým sv. Oto, aby všetci ľudia sa pritulili pod krídla svojej matky, Cirkvi svätej. Musíme preto misijnú prácu Cirkvi svätej čo najviac napomáhať, a to jak hmotnými prostriedkami, tak i svojimi modlitbami.

JEDINÁČIK...

ychravé jesenné dni zmenily predtým krásnu prírodu. Zpustly stromy – zvädly kvietky, ako obeť mrazu musia zmiznúť z povrchu zeme, obetujúc sviežosť, krásu, príjemnosť i vôňu.

V živote ľudskom môže nastať podobná, náhla nepredvídaná zmena...

* * *

V istej lepšej rodine zdalo sa, že shrnulo sa všetko šťastie. Bolo peňazí, majetku a všetkého dosť. Ale najväčšou chľúbou rodiny bol jedináčik Ivan. Matka čo raz pozrela na jeho zdatnú postavu s príjemným zovňajškom, vždy sa iheral blažený úsmev na jej tvári s vnútorným pocitom neopísateľného šťastia. Bol mladý, krásny a svieži, ako jedľa. Práve včera dovíšil devätnásť rokov svojho života. Ivan znamenal pre matku všetko. Nič mu neodoprela, čo mu srdce zažiadalo... Kým telo bujnelo, zatiaľ duša hynula prázdnotou, ako kvietok bez vlahy a svetla.

Bola nedeľa. Ľudia sa chystali na sv. omšu. Ivan dostal chuť na rybačku. Po najbedlivejšom vystrojení veselo uháňal z domu. Pri bráne sa stretol so svojím strýkom.

– A čo ty, Ivan – azda len s udicou neideš do kostola?!

– Nie, strýko môj – neidem... A čo by som tam dnes hľadal?! Je utešený deň, musím ho využiť plným dúškom rozkoší...

– Ej, Ivan – a to práve v nedeľu musíš ísť?... Odpoľudnia nemôžeš? Aby si aspoň nedeľňajšie dopoludnie zasvätil a vďaka vzdal Bohu... Na také zábavy máš času aj inokedy!

– Jaj, strýko – prečo by som práve dnešné chvíle mal prerhať bezvýznamne v kostole?! A – potom, prečo práve dnes by som mal od môjho výborného plánu ustúpiť?.. Nedeľa – ako iné dni!? Do videnia, strýko, večer!!

Ivan ľahostajne zmiznul za rohom veľkej záhrady... Matka počula rozhovor jej miláčka – i rázne zavolala na svojho brata:

– Nechaj ho, Janko, nech sa ide zabaviť a rozveseliť – veď je mladý, zdravý – nech užije života. Veď sa dosť nasedel v tom studenom kostole, ako žiak a potom ako študent. Dnes ho už povinnosť neviaže – je na svojich krídlach – je maturant... vieš dobre, že mu idem vo všetkom po vôli.

– Veľmi zle robíš, sestra moja, keď myslíš, že takýmto spôsobom preukazuješ lásku svojmu jedináčkovi, môžeš ho mať nad všetko rada, môžeš mu dopriať radovánky, i zábavy do istej miery – ale od Boha úmyselne ho odvrátiť a nedele nezasvätiť pre zbytočné jeho chůfky – to je až nad mieru hriechne. To je hrozná výchova a ešte hroznejšia zodpovednosť pred Najvyšším...

– Ty vždy sedíš v kostole – máš plnú hlavu starostí – a chorľavý si... Ja nemám čo od Boha prosiť – a môj syn tiež nie, je nám dobre, žijeme si bez starosti – šťastní sme. Moje

dieťa je vždy veselé a spokojné, kedykoľvek sa vráti z nedeľných výletov, rybačiek, poľovačiek a iných zábav. A ja sa teším s ním – – veď mám v ňom ten najdrahocenejší poklad – mám môjho Ivana...

– Ani ďakovať nemáš začo láskavému Bohu? A syn Ivan tiež nie? Ani chválu a úctu Jemu vzdať a zvelebovať Ho nemáš času za Jeho dobrodenia pre vás?! Ukruťná skutočnosť! – Pamätaj si však, že mladosť, krása, zdravie, radosť, dobrota a šťastie sú veci pominuteľné, často náhle zmiznú ako jesenné kvietky za príchodu ničiacich mrazov – ale bohatstvo a krása duše v poznaní a milovaní dobrotivého Boha zostane neporušená, ako pečať skutkov pre večné zásluhy...

* * *

A minula nedeľa. Slnko už dávno zašlo za horu. Do večernej tmy zamiešal sa príchod jesenného chladu...

Ivanova matka sedí pri stole, nepokojne prezerá knihu. Prečo sa Ivan ešte dnes nevrátil? Inokedy už býva doma. No, azda sa mu nič nestalo... Veď je silák prvotriedny, pri tom je rozumný, múdry mladík; vie šikovne vyhnúť akémukoľvek nebezpečeniu...

Takéto myšlienky vírily v hlave matkinej. A zase prešly neisté chvíle... Každé buchnutie bolo nádejou túžobne očakávaného synovho príchodu. Ale Ivan neprichádzal...

Zrazu ako strela rozletel sa nečakaný chýr, že vytiahli z vody utopenca. Ivanova matka sa mimovoľne zachvela... Na tvári zjavila sa jej úzkosť i strach. S utajeným dychom hcela sa práve rozbehnúť na ulicu – – keď pri vchode strela sa s ohavenou a dokaličenou mŕtvolou jedináčka... Niesli Ivana... Hľa, bolo šťastie – – a neostalo z neho nič. Len náručie čiernej zeme čaká na prijatie nešťastného jedináčka. **M. Ch. Malorimská.**

VIAC SÚCITNOSTI!

Brázdime morom života. Cesta je nebezpečná, ťažká. Často je búrlivo. Pre mnohých je tento život nesnesiteľným bremenom. Samovraždy sú na dennom poriadku. Ľudia klesajú pod jarmom života, ktorý vie byť častokrát krutý, ktorý rád prináša bolesti a len kde-tu ukáže sa záblesk radosť, šťastia, spokojnosti. Strely života sú niekedy hrozné, triafajú človeka na najcitlivejšom mieste. Mnohých to ženie do zúfalstva. Prečo? Lebo sami musia niesť ťarchu života, lebo nenajde so človek, ktorý by s nimi spolucítil. Potom nie div, keď musíme počúvať tie výkriky: „Lepší je deň smrti, ako deň narodenia. Šťastnejší mŕtvi než živí; najšťastnejší sú tí, ktorí sa ešte nenarodili.“ Alebo ako grécky učenec, Euripides volá: „Plačte, keď dieťa prichádza na svet, oslavujte a tešte sa, keď odnášate mŕtvych.“ „Život je najväčší nesmysel“, volá iný. A to všetko pre-

to, lebo niet medzi ľuďmi súcitnosti. Ľudia neradi sa delia s bolesťami a s radosťami bližného. Ba opačne, snažia sa ešte jeho bolesti zväčšiť a radosť zmenšiť, zničiť. Človek radšej vidí v očiach spolubrata slzy smútku ako slzy radosti.

Jak krásnym príkladom súcitnosti je nám P. Mária! Keď sa na svadbe v Káne Galilejskej nedostávalo vína, naplnilo sa jej

Pomocnica kresťanov.

Obraz je súčiastkou tabule zo stredú oltára Všetkých svätých vo farskom kostole v Bardiave. Stred oltára sa skladá z jednej veľkej a zo siedmych malých tabulí tak, že v prostriedku na veľkej tabuli je obraz sv. Ondreja a okolo nej sú menšie tabule s postavami svätých. Obraz Panny Márie je pod tabuľou sv. Ondreja. — Krásne, živo vypracovaná postava. Najmä tvár a záhyby rúcha na hlave. Obraz je kolorovaný. Úzadie je neutrálne, strieborné. Veľkosť tejto tabule je asi 80x70 cm. Celý oltár pochádza asi z roku 1460. Bol reštaurovaný pre výstavu „Staré umenie na Slovensku.“

srdce s útrpnosťou k chudobným hosťom a obrátila sa na svojho Syna slovami: „Synu, nemajú vína.“ A Syn Boží vyslobodil hosťov z nemilého polohy.

A čo náš Spasiteľ? Nielen že nás napomína k súcitnosti s bližným, ale aj skutkom nás k tomu povzbudzuje. Chcel nás povzbudiť vtedy, keď, vidiac zástupy ľudu, ktoré šly za ním o

hlade a smäde, hovoril: „Lúto mi je zástupu.“ A nielen slovom prejavil svoj súcit, ale zázračne rozmnožil chlieb a nasýtil ľud. A keď malomocní volali: „Ježišu, smiluj sa nad nami“, aj s tými mal sútrpnosť a pomohol im. Tak mal súcitné srdce so slepým pri Jerichu, so ženou Kananejskou a mnohými inými. A ten istý Spasiteľ volá aj k nám: „Príklad som vám dal, aby ste aj vy činili, ako som činil ja.“

A jak vznešený príklad nám dali svätí! Sv. František z Asisi na ceste do Ríma zbadal úbohého, otrhaného žobráka, ktorý vystieral k nemu vychudlú ruku a prosil o almužnu. A čo urobil Sv. František? Neobišiel ho ako mnohí iní, ale zastavil sa pri ňom, mal súcit s ním a dal mu všetko, čo mal: chlieb, peniaze, ba ešte aj svoje šaty si zamenil s handrami žobráka. A on, syn bohatých rodičov, vracal sa ako najposlednejší žobrák.

Predstavme si misionára, ktorý nechá všetko, čo je mu drahé a milé a ide do ďalekých krajov medzi pohanov. Tam ošetruje biednych prašivých ľudí, ktorí už nemajú ani ľudského vzhladu, ktorí za živa hnijú, z ktorých telo kus po kuse odpadáva. A vidíme s akou láskou sa im venuje, s akou horlivosťou chce získať ich duše do lona Cirkvi. Nebojí sa ničoho, všetko im venuje. A prečo to všetko robí, prečo obetuje aj svoj život, ktorý je aj jemu tak drahý? Pretože vie, že každý človek má právo na život a má právo požadovať, aby iní s ním slušne zaobchádzali a aby mu aj pomáhali. Všetci sme dieťkami božími, sme vykúpení presväťou krvou drahého Spasiteľa. Sme medzi sebou bratmi, preto si máme pomáhať, máme spolucítiť s našimi spolubratmi.

A predsa, koľkí sa podobajú priateľom Jóbovým, ktorí, vidiac Jóba Bohom navštíveného, namiesto toho, aby ho ľutovali, aby spolucítli s ním, posmievali sa mu a vytýkali, že si to zaslúžil pre svoj výbojný život. I dnes je mnoho kresťanov, ktorí keď vidia bližného v biede, v nešťastí, hneď mu najdú aj vinu. Pripočítajú mu také zlo, o ktorom sa mu ani nesnívalo. Hýbaldom takých duší je sebeckosť, chvíľková nálada, atď.

Súcitné srdce Matky Božej sľutovalo sa nad chudobnými svadobníkmi. Ale aj teraz sa primlúva za nás. Spolucíti s nami a napomína nás, aby sme aj my mali súcitné srdce k bližnému. My, katolíci máme ukázať cestu. Máme ukázať, že vieme jeden druhého kríže niesť, že sme opravdivými dieťkami nebeského Otca, že krv drahého Spasiteľa nebola daromne vyliata za nás. Nesmieme sa dať zahanbiť od Židov, ktorých žulové srdce vedelo ukrižovať Krista, ale ktorí vedia spolucítiť, ktorí si pomáhajú v biede a bolesť jedného pocíňujú aj ostatní.

Podelme sa jak s radosťami tak s bolesťami našich bližných a tak si zaslúžime, aby sa Prebl. P. Mária aj za nás primlúvala a nám potrebné milosti vyprosila. Tým budeme len plniť slová Spasiteľove:

„Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi.“

M. Pastorek.

Pravdy sv. náboženstva v čísliciach.

TRI.

(Zvané posvätné číslo.)

- 3 sú božské ctnosti:
1. viera, 2. nádej, 3. láska.
- 3 sú evanjelické rady:
1. dobrovoľná chudoba, 2. večitá čistota, 3. dokonalá poslušnosť pod jedným duchovným predstaveným.
- 3 dobré skutky najmä sa odporúčajú:
1. modlitba, 2. pôst, 3. almužna.
- 3 veci sú potrebné ku každej sviatosti:
1. viditeľný znak, 2. neviditeľná milosť, 3. ustanovenie od Ježiša Krista.
- 3 sviatosti možno len raz prijať:
1. krst, 2. birmovanie, 3. posvätenie kňazstva.
- 3-násobný je cieľ, pre ktorý ustanovil Kristus Pán Svätosť Oltáru:
1. aby vždy medzi nami prebýval, 2. aby sa za nás pri sv. omši obetoval, 3. aby sa nám pri sv. prijímaní dal za pokrm našej duše.
- 3 sv. Omše slúži kňaz na Vianoce. Tieto upomínajú nás na trojaké narodenie Syna Božieho:
1. v maštali betlehemskej z Márie Panny, 2. v srdci ľudskom vo sv. prijímaní, 3. v lone Boha Otca od večnosti.
- 3 vlastnosti musí mať ľútosť:
1. musí byť vnútorná, 2. všeobecná, 3. nadprirodzená.
- 3 vlastnosti musí mať spoveď:
1. musí byť úplná, 2. úprimná, 3. zreteľná.
- 3-krát cez deň máme sa modliť „Anjel Pána . . .“
- 3-násobný je ruženec:
1. radostný, 2. bolestný, 3. slávny.
- 3 apoštolov pojal so sebou Pán Ježiš na horu Olivetskú.
3-krát ho Peter zaprel.
3-krát padnul pod krížom.
3 hodiny visel na kríži (od 12. - 3.)
3 dni spočíval v hrobe:
1. v piatok, 2. v sobotu a 3. v nedeľu.
- 3 osoby sú vo svätej Rodine:
1. Ježiš, 2. Mária a 3. Jozef.
- 3 miesta sú na druhom svete:
1. nebo, 2. peklo a 3. očistec.
- 3 oddiele má kráľovstvo Kristovo:
1. bojujúca cirkev na zemi, 2. trpiaca cirkev v očistci, 3. oslávená cirkev v nebi.
- 3 hlavné sviatky slávime v roku:
1. Vianoce, 2. Veľkú noc a 3. Turíce.
- 3-násobné sviatky máme:
1. ku cti Pána Boha, 2. Panny Márie a 3. ku cti svätých.

3 hlavné čiastky predkladá nám katechizmus, a to učenie:

1. o viere, 2. o prikázaniach a 3. o prostriedkoch milosti.

3 vlastnosti musí mať kresťanská viera. Musí byť:

1. všeobecná, 2. pevná a 3. živá.

3 osoby sú v jednom Bohu:

1. Otec, 2. Syn a 3. Duch Svätý.

3 anjelov spomína Písmo sv. podľa mena:

1. Michaela (Kto je ako Boh), 2. Rafaela (Liek Boha), 3. Gábriela (Sila Boha).

3 králi klaňali sa Jezuliatku:

1. Gašpar, Melicher, 3. Baltazár.

3 dni zostal Ježiš v chráme.

3 roky učil verejne.

3-krát od zlého ducha bol pokúšaný.

3-jaký úrad konal:

1. učiteľský, 2. kňazský a 3. pastiersky.

Z lásky k Ukrižovanému.

Bolo to ešte vtedy, keď u nás bolo mnoho politických strán. Keď protináboženské strany viedly a všade rozkazovali. Keď v mnohých školách nesmel a ani nevysel kríž. Keď robotník sa musel hanbiť len preto, že bol katolíkom. Keď sa z náboženstva posmech a žarty robily a kostol bol vraj vyárendovaný len pre staré baby. A nebolo to ani tak dávno, čo sa u nás tieto pomery začaly meniť. Len Bohu môžeme ďakovať, že sa tak stalo, lebo v posledných rokoch neznabohovia si už mnoho dovoľovali. Ba stalo sa už i to, že v istom kostole pred kázňou začal jeden našťvaný robotník vykrikovať. Kam by sme boli prišli, keby sa pomery neboly zmenily, to sám dobrotivý Boh vie.

A v týchto pomeroch žil aj náš Janko Obuch. Bol tiež robotníkom. A ako všetci robotníci, i on sa dal zapísať do strany protináboženskej. A to len preto, aby ho z práce neprepustili. Bolo mu to protivné, nevedel navyknúť na ich reči, náhľady a smýšľanie, ale to netrvalo dlho. Pomaly Janka prerobili. Prestal chodiť do kostola. Prestal sa modliť. O náboženskú výchovu detí sa vôbec nestaral. Ba doma začal kedy-tedy nadávať na kňazov, na mníchov a mníšky. Začal sa posmievať z náboženstva. Deťom zakázal chodiť do kostola. Takže za krátky čas pomery v Jankovom dome sa úplne zmenily. S Jankom nedalo sa ani rozprávať. Tak ho súdruhovia dostali do svojej moci. Čo oni rozkázali a robili, to on otrocky poslúchol a robil. Kňaza ani vidieť nechcel. A každú mníšku bol by na prvú vrbu obesil, keby to bolo od neho záviselo. Ale veril, že to raz príde, že raz ich strana zvíťazí a ich duch všade zavládne. No, ale potom beda tým, „čiernym.“ Pod týmto slovom myslel všetkých, ktorí nosia kňazské a rehoľné rúcho.

Ale nestalo sa tak. Časy sa zmenily.

Janko musel ďalej ťažko pracovať v továrni. Pritom veľmi slabo sa stravoval. Ale piť si neodpustil. Keď už inokedy nie, ale v sobotu vždy musel byť opitý. Nie div, že si zdravie úplne zničil. Napred začal pokašľávať, ba začal i sily tratiť. Až jedného dňa prepustili Janka z práce. Janko bol odbavený, lebo lekár zistil suchoty v najvyššom stupni. Nebolo pomoci. Pol-roka ležal doma. Deň a noc nespával. Nemohol. Len ho to vždy dusilo a dusilo. Kašľal, trápil sa sám a s ním celá rodina, ale pomoci nebolo. Konečne aj žena to zunovala. Nevládala deň a noc ho obsluhovať. Deti ho nechali a keď i žena ho chcela nechať, dal sa previesť do nemocnice.

V nemocnici ošetrovaly sestričky. A len čo ho dovezli, už tam stála sestrička. Jankovi zovrela krv v žilách, keď ju zočil. Ani len pozrieť sa na ňu nechcel. Ale chytil ho kašeľ, prišly bolesti a keď niet sestričky, ktorá mu dala injekciu, bol by sa trápil v bolestiach ako doma. Ale nielen to. Janko videl, ako sestričky pekne zachádzajú s nemocnými. Ako starostlivo ich opatrujú. Ako bedlivo sa o každého starajú ešte i v noci. To vo svojom živote ešte nevidel. Ba nebol by to ani uveril, keby to sám na vlastné oči nebol videl. A práve toto ho premenilo. Celkom ináč začal hľadieť na sestričky. Začal si ich vážiť a ctíť.

No, jedno nevedel pochopiť, ako je to možné, že žena ho nechala, dievky, príbuzní, nikto nemohol pri ňom vydržať, a tu tie slabé osoby, ním predtým tak nenávidené a potupované, nepoznajú obety, únavy, noci, neboja sa choroby, ničoho.

Každú chvíľu prišla niektorá sestrička do spálne, či to bolo cez deň alebo v noci. Prišla ako najvernejšia manželka, ako najstarostlivejšia matka a obslúžila, pomohla, kto pomoc potreboval.

I k Jankovi prišla celkom cudzia, ktorú nikdy v živote nevidel, nepoznal. A táto osoba ho opatruje, ošetruje, stará sa oň, bolesti zmierňuje. A stará sa práve vtedy, keď ho každý opustil i jeho najbližší.

Toto nevedel pochopiť. I napádaly ho všelijaké myšlienky, že to nie sú obyčajné osoby, že to nie sú obyčajní ľudia, ale sú to nejakí anjeli v ľudskom tele.

Jedného dňa, keď to už ozaj nevedel pochopiť, prečo to robia, osmelil sa a pýtal sa sestričky:

„Sestričko milá, povedzte mi úprimne, prečo to robíte?“

A milá sestrička, akoby sa bola zahanbila, svesila hlavu, pozrela na krížik, ktorý jej visel na prsiach a odpovedala:

„Z lásky k Ukrižovanému.“

Janko pochopil, viac sa už nepýtal. Oľutoval všetky svoje priestupky oproti sestričkám, ktoré si to nezaslúžily, lebo toľko obetavosti nikde v živote nenašiel a neskúsil, ako tu v nemocnici z lásky k Ukrižovanému.

T. Lažanský.

Neposmievaj sa!

Do istého obchodu vošiel rehoľník kúpiť medu, a tam sa sišiel s jedným tridsaťročným úradníkom. Obchodník obdaroval rehoľníka a ten sa mu takto poďakoval: – Pán Boh nech vám odplatí v nebi!

Úradník s posmechom poznamenal:

– Nebo je len bájka.

Kňaz pozrel naň, a odvetil mu:

– Ani smrteľnému nepriateľovi neprajem, aby prišiel do pekla, ani vám to neprajem.

– A ja by som rád tam šiel, – odpovedal úradník.

– Páter sa nad touto odpoveďou veľmi zarazil.

– Nech vám to nedá Boh, – doložil a odišiel.

Toto bolo ostatné posmievanie mladého úradníka; len čo domov prišiel, naraz v izbe spadnul a bez slova zomrel.

Pre deti.

Pamätaj, aby si deň sviatočný svätil.

Bola nedeľa. Zvony milo volaly ľudí do kostola. Ulicami sa hrnuly zástupy detí i starších do chrámu božieho. Každý kto len bez vážnej príčiny nemusel doma zostať, šiel s radosťou, s pokojným krokom na služby božie. A nie div. Veď tak káže zákon a ten treba plniť svedomite.

Len teta Hubecká ho neplnila. Ona v nedeľu mala najviac práce. Raz prala, zase riadila v celom dome a pravda s každým kto jej prišiel do cesty sa vadila. Teda v nedeľu vždy pracovala, ľuďom sa posmievala keď šli do kostola. Ona si pustila rádio, počúvala a pracovala. Na kostol ani nemyslela. V jednu nedeľu tiež pracovala – rajbala dlažbu. Odrazu pri práci vykrikla a vypadol jej kartáč z ruky...

Na výkrik pribehla suseda a našla Hubeckú ležajú v bezvedomom stave. Mydlo, kartáč a ostatné veci ležaly ako verné výčitky vedľa nej. Pychla si dlhú triesku do pravej ruky. A malo to hrozné následky. Žiadny lekár nemohol najst v ruke triesku, ktorá žene pôsobila stále bolesti, ktoré boly dakedy nesnesiteľné. A od toho dňa niekedy zdravá, veselá Hubecká deň čo deň upadala. Už viac v nedeľu nepracovala, dala sa na pokánie. Každú nedeľu a sviatok šla do kostola: chodila nie len na sv. omšu, ale i na litánie. „Musím napraviť veľké pohoršenie,“ odpovedala každému, kto ju napomínal, aby si dávala na zdravie pozor.

A zase bola nedeľa. Zvony volaly k odpoľudňajším službám božím. Dnes ale teta Hubecká nemohla ísť za hlasom zvonov. Ležala na posteli. Nešfastie, ktoré ju v onú nedeľu stihlo bolo

toho príčinou. Umierajúca obrátila pohľad na svoje deti, čiastočne ešte nedospelé a hovorila: „Deti, sľubte mi, že budete svätiť nedeľu, aby som mohla spokojne zomrieť.“ Najstarší syn, pekný mladík, pobožkal už skoro studenú ruku matkinu a trasúcim hlasom hovoril: „Matka, sľubujem ti, že budem cez celý život svätiť nedeľu.“ Jeho príklad nasledovali ostatné tri deti. Každé dieťa složilo sľub pred umierajúcou matkou.

„Tak, teraz mi je ľahko, spokojne zomieram,“ hovorila chorá a o chvíľu vypustila dušu. Kňazovi, ktorý zaopatroval kajúcnicu, žiarila v očiach slza. Pri odpoľudňajších službách božích ľudia spomínali tetu Hubeckú, ktorá za každého počasia bola na svojom mieste. Na dvore a v dome tety Hubeckej už sú vnukovia. Ale už aj týto malí poznajú prikázanie: „Pamätaj, aby si deň sviatočný svätil!“

Milé dievky! Takto trestá Boh toho, kto nekoná Jeho vôľu. Preto nikdy nevyneškajte sv. omšu a keď môžete idte i na odpoľudňajšie služby božie. Nech je to vaším sľubom! Ale P. Ježiš žiada ešte viac. V kostole sa máte slušne držať, dávať pozor na kňaza a s ním sa v modlitbách spojiť. Len takto bude mať z vás P. Ježiš radosť. Kto sa v kostole obzerá, smeje, rozpráva, bije, znepokojuje druhých – toho P. Ježiš nemá rád. Nad takýmto dieťaťom zaplače aj anjel strážca.

Naučenie: Nikdy bez vážnej príčiny nezameškám sv. omšu v nedeľu a vo sviatok. V kostole sa budem slušne držať.

O. Bohdalský.

J. Hudý:

V zrkadle matkinho srdca.

(Pokračovanie.)

Naradostená odbehla ku oteckovi, aby ho priviedla pozrieť sa na stromček. Bielskij musel odložiť list, ktorý písal grófovi, sľúbiac navštíviť ho, a posbieral sa ku Záchylským, aby vyplnil žiadosť dieťaťa.

„Musím jej tiež prikrášiť tie milé chvíle“ – pomyslel si, keď šiel cez záhradu. Odrazu si spomenul, že práve pred dvoma týždňami bol v tomto dome a teraz nie je práve vhod tá istá.

Omluvil sa. Do jeho tváre vstúpila slabá červen.

„Aj tebe, drahá, urobím takýto stromček“ – prihovril sa k dcérke, keď ona vo vytržení nevedela sa naobdivovať kráse. Dieťa vďačne sa k nemu pritúlilo a prosilo: „Otecko, nechodme dnes ani zajtra preč. Ostaňme tu. Tetuška a chlapci budú nám spievať o Ježiškovi. Všetka tetuška...“

Jej ruské, roztomilé slová hovorily tak jasne, že tomu porozumeli aj chlapci a tichúčko sa v kútiku smiali. Na milé pozvanie Záchylskej sa inženieer prisľúbil na štedrovečernú slávu.

nosť. Trocha mu bolo nepríjemné odoprieť prosbu svojho priateľa, ale pre deti sa tak veľa, veľa urobí, zabudne, pretrpí. A tak prežily tie tri sirôtky milé Vianoce bez toho, aby pocítily, že im niekto chýbuje. A bohaté darčeky vedely ich zabaviť celé dni. Ich rodičia však smútili. Lebo ich samota nedala sa vyplniť hračkami a stromčekom. Inženieer vtedy presedel mnohé hodiny sám. Do obedu ho Čínaň vždy našiel študovať, po obede prechádzal sa po záhrade, len niekedy šiel s Oľgou na klzisko. Večery podonášaly mu tisícere myšlienky, ktoré mu zabránily urobiť návštevu u susedov, alebo u grófa. Mesto ledva si ho povšímlo a on bol tomu aj rád.

Pani Záchylská stretla sa s ním len niekedy, alebo len v reči jeho dcéry, ale vedela vždy, kde je a čo robí. Oľguška detinsky vždy sa poušilovala tetuške všetko prezradiť.

„Dnes by som šla do...“ - skoro prosebne volala za chlapcami, ktorí sa v ktorúsi februárovú nedeľu sbierali do kostola. Viktor jej nerozumel, núž jej kázal ísť k mamičke. Dievčatko s plačom pribehlo k Záchylskej a sťažovalo si, že ju nevzali so sebou.

„S apkom, dušička, je bezpečnejšie ti ísť ako s chlapcami. Mohlo by sa ti niečo zle prihodiť a chlapci by fa nemohli uchrániť, lebo sú malí.“

„Ale apko nechce...“

Záchylská spozorovala, že naozaj Bielskij nikdy nejde do kostola. Najprv ho omlúvala, lebo bol pravoslávny, ale keď neskoršie v hovoroch prišla reč na posledné veci, tu inženieer šikovne ich prešiel, alebo iba mávnul rukou. A pre akýsi nejasný pocit strachu o jeho dušu a o jeho dcérku, začala sa s ním viac stretávať, viac hovoriť. Kdesi ďaleko v srdci však cítila, že musí byť veľmi opatrná, aby ju nenapadly tie strašné večery s ešte hroznejším bôľom a opustenosťou a, aby nepotrebovala sa oprieť o nikoho, aby postačil jej vrúcny pohľad na kríž a zdôverenie sa Bohu, vyžalovanie sa v denníku. Aby tak mohla pracovať pre dievky a im venovať svoje srdce. Zima už len kde-tu zanechala biele škvrny topiaceho sa snehu, ako dobrá maliarka zanecháva len malé kvapôčky bariev pri dokončenom obraze. Zato však príroda bola tým krajšia s nádychom sviežej zelene, ktorá zapalovala nádeje a krásu v rozpuku.

Viktor a Cyril hrali sa s Oľgou pod verandou s guľkami. Občas sa prišli pochváliť so svojimi výkonmi rodičom.

„Tetuška, pozri, koľko som vyhrala!“ - oprúc sa o otcove kolena vytíčala svoju rúčku.

„Ale to je hra pre chlapcov, dievča. Ty sa máš hrať s bárikou“ - žartovne sa prihovril k nej otec.

„Sama sa nemôžem a chlapci nechcú“ - detinsky sa obhajovala a odbehla. Záchylská a inženieer ostali zase sami. Bielskij pokračoval v reči, ktorú dievčatko pretrhlo. Spomínal poslednú návštevu u grófa a svoje stretnutie s miestnym farárom.

„Myslel som, že ho nepoznáte. A tu odrazu sa dozviem opak. Prečo ste mi nepovedali, že ste sa tam aj narodili. Bol by som si tu obec lepšie prezrel.“ Záchylská sa trocha usmiala, ale nepovedala nič.

„Musím vám povedať, – pokračoval inženieer –, že miestny pán farár je dobrá duša. Ba pozoroval som, že je veľmi inteligentný a učený. Bez nadržiavania sa musím priznať, že sa mu sotva kto z našich ruských pravoslávnych kňazov vyrovná. Ale ani jemu sa nepodarilo ma presvedčiť. Ba hoci obidvaja sa spojíte, nepremôžete moje tvrdé srdce. Ostanem taký, aký som. Myslím, že ma preto nebudete nenávidieť. Veď...“ Odmlčal sa, hoci sa zdalo, že má ešte niečo na srdci.

Čo nového vo svete?

Vatikán: Úradný orgán Apoštolskej Stolice pápežskej prináša zpravu, že apoštolská kancelária vydala dekrét, podľa ktorého plnomocné odpustky, ktoré sú pripojené k pápežskému požehnanu možno získať aj pomocou rozhlasu. Musia však byť zadržané podmienky, ktoré Cirkev predpisuje, aby sa mohli tieto odpustky získať. Tieto podmienky sú: Stav posväcujúcej milosti, návšteva kostola, modlitba na úmysel sv. Otca a zbožné vypočutie slov pápežského požehnanu.

Holandsko: Holandsko spomína tohto roku na svojho apoštola biskupa sv. Vilibalda, ktorý umrel pred 1200 rokmi a má najväčšiu zásluhu na obrátení Holandska. Slávnosti otvoril sám ministerský predseda, ktorý zdôraznil vo svojej reči, že osláv zúčastní sa plným právom celý národ, lebo sv. Vilibald položil základy, na ktorých bola vybudovaná celá stavba národného a náboženského života celej krajiny.

Španielsko: Budovanie nového Španielska je prevádzané úplne na katolíckych základoch. Vidieť to najmä zo starosti o výchovu mládeže, lebo na všetkých školách bolo zavedené pravidelné vyučovanie náboženstva. Španielsko sa takto vracia ku svojej slávnej minulosti.

Itália: Sv. Otec Pius XII. prehlásil za patróna Talianska sv. Františka Serafinského a sv. Katarínu Siensku. Je veľikou ctou talianskeho národa, že má týchto svätých, lebo oni majú veľkú zásluhu na tom, že taliansky národ ostal verný Kristovi a Jeho Cirkvi.

Rusko: Mnohé časopisy domáce, ale tiež i zahraničné donášajú zvesti, že život obyvateľov v Rusku je stále bezpečnejší. Hoci sa mnoho bojovalo proti náboženstvu, predsa ruský ľud v svojom jadre ponechal si iskierku náboženstva. Dnes je už veľmi častým zjavom, že i cirkevné sobáše sa odbavujú v kostoloch. Vidieť z toho, že ruský ľud je v svojom jadre nábožným a nedá svoju vieru zameniť ničím.

Amerika: Katolíci v Amerike verne plnia svoje povinnosti voči Katolíckej akcii. Po úspešnom boji proti zlým filmom začali teraz ostrý boj proti zlým a nemravným knihám a časopisom. Podľa posledných zprav tento boj sa im úspešne darí a rozšíril sa už na 30 diecéz Spojených Štátov. Boj sa vedie podľa presného a spoľahlivého plánu, ktorý je schválený biskupským úradom.

Tlačil „LEV“ kníhtlačiarsky a naklad. spolok účas. spoločnosť v Ružomberku

Už vyšlo

novoopravené, prepracované
a obľúbené

Stredné Aleluja

schválené Najdôst. biskupským úradom, ktoré vyhovuje cirkevným predpisom tak, ako Jedn. katolícky spevník. Knižočka je vkusne a úhľadne prevedená vo vreckovom formáte v nasledovných cenách:

Stredné Aleluja

$\frac{1}{2}$ plátno K 12.—, vat. v koži K 35.—, plt. vat. zlatorez K 22.—.

Knižočky dostať: v MISIJNOM DOME ANNUNTIATA, ŠTAVNÍK, pošta Hrabušice (Spiš).

Nová pútavá kniha nábožensko-slovenská!

Známy slovenský pracovník a autor najobľúbenejšej a najrozšírenejšej knihy „Zázračný Lurd“, dr. Juraj Šimalčík, univ. profesor na kat. bohosloveckej fakulte v Bratislave napísal novú, krásnu a zaujímavú knihu pod názvom: „MILOST' BOŽIA a ČLOVEK“ z odboru katolíckej vierouky. Autor dlhým, pečlivým a rozjímavým študovaním uložil do tohto diela najkrajšiu, ale aj najťažšiu časť katolíckej dogmatiky, zjavenú to pravdu o milosti Božej. Práca je vedecká, ale napísaná je tak, že ju môže čítať s veľkým duševným pôžitkom každý človek. Lebo táto kniha — ako pojednávajúca o konečnom cieľi človeka — je ozaj pre každého. Dielo je náramne pútavé, presvedčivé a v krásnej, pritom však v ľahkej slovenčine písané. Má 203 strán a rozdelené je na 5 častí. Prvá pojednáva o základných pravdách (človek, Boh atď.) Druhá prenikáva do samých úmyslov Božích ohľadne milosti Božej a tretia ako najväčšia časť podáva milosť Božiu v Novom zákone v celej nádhere a veľkoleposti. V štvrtej časti najdeme krásny obraz ústneho podania t. j. sv. Otcov o tejto pravde. A posledná, piata časť pútavo opisuje rôzne bludy o milosti Božej a ich odsúdenie. Krásny záver potom zakľučuje celé dielo. Kto čítal autorovu knihu o zázračnom Lurde (druhé vydanie vyšlo u „Lev-a“ v Ružomberku), ten môže mať už jasný obraz aj o tejto novej knihe o milosti Božej. Lebo ten istý duch, to isté nadšenie a krása rozlieva sa aj v tomto novom diele. Kniha už vyšla u „Lev-a“ v Ružomberku a práve pre jej cennosť len vo väzbe. Cena jednotlivej knihy je Ks 20.—. Prosíme o objednávky čím prv, kým bude na sklade.

„LEV“, kníhtl. a nakl. spol. úč. spol., Ružomberok.

**Veľacteným čitateľom odporúčame
nasledovné modlitbové knihy a spevníky:**

JANOVČÍK:	Aleluja spevníček brošur. K 1.—,	
„	Malé Aleluja $\frac{1}{2}$ plt. K 6.—, okované	
	K 8.—, vat. v koži K 25.—, v $\frac{1}{1}$ plt.	
	červ. rez K 7.—, plt. vat. zlatorez	K 16.—
„	Malé Aleluja celuloid biely, čierny, ká-	
	vový, okuv. žltý rez K 15.—, celuloid	
	vat. zlatý rez	K 30.—
„	Stredné Aleluja $\frac{1}{2}$ plt. K 12.—, oku-	
	vané K 14.—, v koži vat. K 35.—,	
	so sponkou	K 37.—
„	Stredné Aleluja celuloid biely, čierny,	
	kávový, okuvaný žltý rez K 18.—,	
	$\frac{1}{2}$ koža okuv. K 16.—, v $\frac{1}{1}$ plátne	
	zlatorez vatované K 20.—, cel. vat.	
	zlatý rez	K 40.—
„	Veľké Aleluja $\frac{1}{2}$ plt. K 16.—, okované	
	K 20.—, $\frac{1}{1}$ plt. vat. zlatorez K 30.—,	
	v koži vatované K 48.—, so sponkou	
	K 50.—, celuloid biely a čierny . .	K 40.—
„	Ruža Duchovná. Malá knižočka (veľ-	
	kosť 10×7 cm) v koži vat. K 14.—,	
	v $\frac{1}{2}$ plátne	K 4.—
	Pane, zostaň s nami (pre starcov). S veľkými litera-	
	mi, $\frac{1}{2}$ plt. K 7.—, v koži zlatorez	K 25.—
	Ježiš moja žiadosť $\frac{1}{2}$ plt. K 8.—, zlatorez $\frac{1}{1}$ plt.	
	K 18.—, v $\frac{1}{2}$ koži okované K 12.—, v koži vat.	K 25.—
	„Rafael“. Sostavil dp. Štefan Janovčík. Cena v $\frac{1}{1}$ plt.	
	vázbe K 7.—, v koži so zlatorezom	K 25.—
	Modlitbová knižka Malej svätej Terezky z Lisieux.	
	Cena v plátne viazaného výtlačku K 7.—, v ko-	
	ži so zlatorezom	K 15.—
	HLINKA—CHLÁDEK: Nábožné dieťa $\frac{1}{2}$ plt. K 2.—,	
	vat. v koži	K 10.—
„	„ Nábožný kresťan $\frac{1}{2}$ plt. väz-	
	ba K 14.—, $\frac{1}{2}$ plt. okuv.	
	K 17.—, v koži vat. K 35.—,	
	cel. okuv. žltý rez K 18.—,	
	cel. vat. zlatý rez	K 40.—

Dostať u

„LEV“-a knižtlač. a nakl. spolok. úč. spol.

Ziadajte si cenník!

V RUŽOMBERKU.

Žiadajte si cenník!

Tieto knižky v Amerike má na sklade pán John Walik, P. O.
Box 84, Fairbank, Penna.